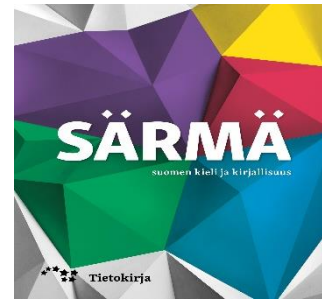

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

OPPIMÄÄRÄN ERITYINEN TEHTÄVÄ

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää opiskelijan suomen kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta sekä monilukutaitoa, vuorovaikutustaitoja ja mediataitoja. Opiskelu syventää opiskelijan käsitystä kieli- ja kulttuuritietoisuuden, kielitaidon ja vuorovaikutusosaamisen merkityksestä yksilöiden identiteettien ja yhteisöjen rakentumisessa. Suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Opiskelu kartuttaa monipuolisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia teksti- ja vuorovaikutustaitoja. Opiskelussa tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen ja kirjallisuuden opintoja korkea-asteella.

Suomen kielen ja kirjallisuuden -oppimäärän opiskeluun kuuluu kokonaisteosten lukeminen ja laajojen tekstien kirjoittaminen. Pakollisten opintojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta, joista vähintään yksi on tietokirja.

1. kurssi suoritetaan ensimmäisenä ja 6. kurssi viimeisenä pakollisena. Kurssi 3 suositellaan suoritettavaksi ennen kurssia 5.

P ÄI01 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja. Hän rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet ja osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana. Opiskelija syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

P ÄI02 Kieli- ja tekstitietoisuus/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan ja syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina sekä ymmärtää kielen sosiaalisen luonteen ja merkityksen.

P ÄI03 Vuorovaikutus 1/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija lisää viestintärohkeuttaan, syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä. Opiskelija syventää ryhmäviestintätaitojaan sekä oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä. Hän oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

P ÄI04 Kirjallisuus 1/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan, tuntee kauno- ja tietokirjallisuuden lajeja ja ilmaisukeinoja sekä monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen. Opiskelija ymmärtää kirjallisuuden monitulkintaisuutta.

P ÄI05 Tekstien tulkinta 1/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan, ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana. Opiskelija oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä, erityisesti mediatekstejä, sekä analysoimaan niiden ilmaisutapoja ja vuorovaikutusta. Opiskelija perehtyy vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin sekä syventää niihin liittyviä tietoja ja taitoja.

P ÄI06 Kirjoittaminen 1/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan, syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielien ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin. Opiskelija syventää taitoaan käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioi tekstien luotettavuutta.

P ÄI07 Vuorovaikutus 2/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä, kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä. Opiskelija syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

P ÄI08 Kirjallisuus 2/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija lisää kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa ja ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa. Tavoitteena on, että opiskelija tuntee Suomen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiä teoksia ja teemoja sekä osaa analysoida niitä osana kulttuurikontekstia.

V ÄI09 Vuorovaikutus 3/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija monipuolistaa erityisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitojaan, kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimii rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta. Opiskelija syventää kykyään analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista.

V ÄI10 Kirjoittaminen 2/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää kirjallista ilmaisukykyään ja taitoaan tuottaa asiatyylinen, laajahko teksti aineistoja hyödyntäen sekä kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiään.

V ÄI11 Tekstien tulkinta 2/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan, osaa analysoida, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä, ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa sekä osaa esittää ja perustella tulkintansa teksteistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen.

K ÄI12 Kieli ja tyyli, koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hallitsee oikeakielisyyskäytännöt, pystyy ilmaisemaan selkeästi ja sujuvasti ajatuksiaan kirjoittamalla sekä pystyy elävöittämään ja havainnollistamaan tekstiään. Tavoitteena on osata tekstityypit.

K ÄI13 Inspiraatiosta ilmaisuksi, koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu ilmaisemaan itseään taiteellisesti ja luovasti, osaa kehittää ja monipuolistaa taitojaan, harjaantuu antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä tutustuu monipuolisesti kirjallisuuden eri genreihin.

K ÄI14 Kirja vai elokuva?, koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu kirjan ja elokuvan keinoihin, harjaantuu lukijana ja katsojana ymmärtämään tekstien erilaisia merkitystasoja sekä lisää ymmärrystä maailmasta ja omasta itsestä taiteen keinoin.

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kielitietoisuuden kehittämiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

Pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen esiintymis- ja ryhmäviestintätilanteissa. Osaa arvioida, eritellä ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan. Ymmärtää yhä käsitteellisempää opetuspuhetta ja muodollisia puhetilanteita, osaa toimia niissä ja hallitsee niihin sopivia viestintä- ja vuorovaikutusstrategioita. On tietoinen vuorovaikutustilanteiden kulttuurisidonnaisuudesta ja osaa tarkastella ja tulkita erilaisia vuorovaikutustilanteita ja niiden etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

Kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että ymmärtää monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, ja hyödyntää sopivia strategioita niiden lukemisessa ja tulkitsemisessä. Kehittää lukemalla sana-, fraasi- ja käsitevarantoaan sekä käsitystään kirjoitetun kielen rakenteista ja osaa arvioida tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista. Kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, monipuolistaa lukemistoaan ja syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista sekä oppii lukemaan ja tulkitsemaan myös pitkiä tietotekstejä, kokonaisia kaunokirjallisia teoksia ja tietokirjoja. Osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

Kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ilmaista ja perustella ajatuksiaan, valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kieli-
muodon sekä käyttää aiheeseen sopivia kielen rakenteita, sanastoa, fraaseja ja käsitteitä. Hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa. Vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisesti sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kielitietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

Ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteetille sekä oppii kehittämään kielitaitoaan erilaisissa kielenkäyttöympäristöissä ja -tilanteissa ja käyttämään oppimisessaan koko kielivarantoaan. Syventää tietoaan kielen rakenteista, eri rekistereistä, tyylipiirteistä ja sävyistä sekä niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista. Ymmärtää kielen oppimisen prosessia sekä oppii tuntemaan ja hyödyntämään itselleen sopivimpia keinoja ja välineitä kielitaitonsa kehittämiseksi.

P S21 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja. Oppii havainnoimaan kielen rakenteiden ja ilmausten käyttöä erilaisissa teksteissä ja hyödyntämään sitä omassa kirjoittamisessaan. Oppii käyttämään erilaisia tekstejä oman kirjoittamisen pohjana. Syventää kirjoitusprosessin eri vaiheisiin liittyviä taitojaan.

P S22 Kieli- ja tekstitietoisuus/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan. Ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle. Oppii hyödyntämään erilaisia kielenkäyttötilanteita ja -ympäristöjä kielitaitonsa kehittämisessä sekä käyttämään koko kielivarantoaan oppimisessa. Oppii arvioimaan omaa kielitaitoaan.

P S23 Vuorovaikutus 1/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana.

Lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä. Oppii tarkastelemaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutustaitoja erilaisten kontekstien, vuorovaikutussuhteiden ja puhe-
kulttuurien näkökulmasta. Oppii havainnoimaan ja ymmärtämään ryhmäviestinnän ilmiöitä.

P S24 Kirjallisuus 1/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija harjaantuu lukemaan, ymmärtämään ja tulkitsemaan kaunokirjallisia tekstejä. Kehittää ymmärrystään kirjallisuuden lajeista ja niiden ominaispiirteistä ja ilmaisukeinoista. Kiinnostuu ja oppii nauttimaan kirjallisuudesta. Oppii perustelevaan tulkintaansa teksteistä sekä suullisesti että kirjallisesti. Kehittää kielellisten rakenteiden ja sanaston hallintaa lukemalla suomenkielistä kaunokirjallisuutta.

P S25 Tekstien tulkinta 1/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan. Ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana. Oppii tarkastelemaan erilaisissa teksteissä käytettäviä vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoja. Osaa tarkastella myös kaunokirjallisuutta mielipiteiden ja maailmankuvan muokkaajana. Oppii perustelevaan omia mielipiteitään yhä monipuolisemmin kirjoittajana ja puhujana.

P S26 Kieli- ja tekstitietoisuus/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan. Ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle. Oppii hyödyntämään erilaisia kielenkäyttötilanteita ja -ympäristöjä kielitaitonsa kehittämisessä sekä käyttämään koko kielivarantoaan oppimisessa. Oppii arvioimaan omaa kielitaitoaan.

P S27 Vuorovaikutus 2/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää kuullun ymmärtämisen, kuuntelemisen, vuorovaikutuksen sekä suullisen viestinnän strategioita ja taitoja. Lisää viestintärohkeuttaan ja kehittää esiintymistaitojaan niin, että pystyy hyödyntämään omia vahvuuksiaan erilaisissa kielenkäyttötilanteissa. Hahmottaa puheen toimintana, jossa jokainen vuoro sekä tulkitsee että rakentaa tilannetta. Oppii tarkastelemaan kielen merkitystä ja vaihtelua vuorovaikutustilanteissa.

P S28 Kirjallisuus 2/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija lisää kaunokirjallisuuden tuntemustaan. Kehittää kykyään tarkastella kirjallisuutta sen kulttuurisessa ja historiallisessa syntykontekstissa. Ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinna. Tutustuu suomalaisen kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä osaa arvioida niiden merkitystä.

P S29 Vuorovaikutus 3/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan ja oppii arvioimaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutusosaamisen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa, työelämässä ja yhteiskunnassa. Kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta. Syventää kykyään

tarkastella ja analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista. Syventää ymmärrystä kielen tilanteisesta vaihtelusta.

P S210 Kirjoittaminen 2/valtakunnallinen valinnainen, 2op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää edelleen taitoaan ilmaista ja perustella ajatuksiaan kirjoittamalla hyödyntäen muita tekstejä. Kehittää omaäänistä kirjoittamista. Kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiä. Syventää kirjoitetun kielen rakenteiden ja konventioiden tuntemusta. Osaa valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon.

P S211 Tekstien tulkinta 2/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan. Osaa tulkita erilaisia monimuotoisia tekstejä. Ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa.

RUOTSI B1 –OPPIMÄÄRÄ

PAKOLLISET OPINNOT

Pakollisten opintojen moduulien 1–3 aikana painotetaan opiskelijan kielten opiskelutaitojen ja opiskelu- ja vuorovaikutusstrategioiden kehittämistä hänen omista lähtökohdistaan. Moduulien 4–5 opinnoissa painotetaan kieltä tiedonhankinnan, olennaisen tiedon tiivistämisen ja tiedon jakamisen välineenä ottaen huomioon kohdekielen kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tavoitetaso lukio-opinnoille. Kaikkien opintojen aikana harjoitellaan monipuolisesti sekä suullista että kirjallista vuorovaikutusta.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

Valinnaisissa opinnoissa kerrataan oppimäärän pakollisissa moduuleissa käsitellyjä aihepiirejä tai täydennetään niitä opiskelijoiden mielenkiinnon ja tarpeiden mukaan.

P RUB101 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen/Pakollinen 1op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tunnistaa olemassa olevaa kielitaitoaan ja omia vahvuuksiaan. Rohkaistuu käyttämään ruotsin taitoaan arkipäiväisissä vuorovaikutustilanteissa painottaen suullista viestintää. Kehittää omia opiskelustrategioitaan ja vuorovaikutustaitojaan ja löytää itselle sopivia työtapoja. Syventää tietämystään suomen ja ruotsin kielten vaikutuksesta toisiinsa sekä Suomessa vallitsevista kieliolosuhteista. Pystyy suhteuttamaan ruotsin kielen osaamistaan oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon B1.1.

P RUB102 Ruotsin kieli arjessani/pakollinen 3 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa kertoa ruotsiksi omasta elämästään, ihmissuhteistaan ja lähiympäristöstään eri tilanteissa erilaisia viestintäkäytännöitä käyttäen. Kehittää keskustelu- ja kuuntelutaitojaan ruotsiksi. Kehittää palautteen antamisen ja vastaanottamisen sekä osaamisensa arvioinnin taitoja.

P RUB103 Kulttuuri ja mediat/pakollinen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tuntee suomenruotsalaisia, ruotsalaisia ja muita pohjoismaisia kulttuuri-ilmioita. Tuntee ruotsinkielisiä medioita. Osaa hyödyntää ruotsinkielisiä lähteitä tiedonhaussa. Pystyy seuraamaan ruotsinkielisiä uutistekstejä ja ymmärtää pääasiat niistä.

P RUB104 Ympäristömme/pakollinen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa tulkita erilaisia tekstejä, jotka käsittelevät maailman erilaisia elinympäristöjä, kulttuureja ja yhteiskuntia. Harjoittaa erityisesti kirjallisia tekstintuottamistaitojaan aiheena mielipiteen ilmaisu. Pystyy tuottamaan lyhyen ohjatun tekstin moduulin aihepiiristä.

P RUB105 Opiskelu- ja työelämä/pakollinen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa. Kehittää tietämystään tekstilajeista, jotka liittyvät keskeisesti nuoren opiskeluun, työelämään ja itsenäistymiseen. Pohtii jatko-opintojaan, urasuunnitelmiaan sekä valmiuksiaan elinikäiseen oppimiseen.

V RUB106 Viesti ja vaikuta puhuen/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija vankentaa puhumisen sujuvuutta. Tuottaa valmistelua edellyttävän suullisen esityksen. Tiedostaa suullisen osaamisensa tason ja kehittämistarpeensa ja saa tästä palautetta.

V RUB107 Kestävä elämäntapa/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää taitoaan tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Laajentaa sosiaalisen median tuntemustaan käyttäen ruotsin kieltä. Tutustuu kansallisissa kielitutkinnoissa vaadittavaan ruotsin taidon osaamiseen.

K RUB08 Ruotsin kieli raiteilleen/koulukohtainen valinnainen 2 op

Moduulissa kerrataan monipuolisesti peruskielioppia, harjoitellaan kirjoittamista pienimuotoisilla kirjoitustehtävillä ja laajennetaan sanavarastoa. Lisäksi harjoitellaan ääntämistä.

K RUB109 Syvennä kielitaitoasi/koulukohtainen valinnainen 2 op

Moduuli harjoittaa valmiuksia, joita opiskelija tarvitsee halutessaan osoittaa hyvää toisen kotimaisen kielen taitoa. Kurssilla laajennetaan sanastoa ja harjoitellaan sekä kuullun- että luetun ymmärtämistaitoja vaativan kieliaineksen avulla. Moduuli on sisällöltään tavallaan jatko-osa valtakunnallisille syventäville kursseille.

Moduuli on tarkoitettu niille, jotka haluavat laajentaa keskipitkän oppimäärän kursseilla hankkimaansa kielitaitoa ja/tai suunnittelevat ruotsin pitkän oppimäärän mukaisen ylioppilastutkinnon kokeeseen osallistumista. 3. vuosikurssin opiskelijat.

K RUB110 Kieli eläväksi/koulukohtainen valinnainen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija Ruotsin kieltä käytetään todellisissa kielenkäyttötilanteissa. Tehdään opintoretkei Ahvenanmaalle, Ruotsiin tai muuhun Pohjoismaahan. Moduulissa harjoitellaan matkailun kielenkäyttötilanteita ylioppilaskirjoitusten, jatko-opiskelun ja työelämän tarpeita unohtamatta. Tavoitteena on rohkaista opiskelijoita käyttämään kieltä, saada heidät nauttimaan tästä ja saakka oppimastaan ja motivoida heitä kielitaidon kehittämiseen edelleen.

Moduuli sisältää suullisten harjoitusten lisäksi lyhyitä kirjallisia tehtäviä sekä luetun ymmärtämisen harjoittelua. Moduuli yhdistää kielelliseen ilmaisuun myös kulttuurintuntemusta, häivähdyksen historiaa sekä pohjoismaisia ajankohtaisia asioita. Opiskelijat osallistuvat matkan kustannuksiin. 2. ja 3. vuoden opiskelijat.

K RUB111 Abikurssi/koulukohtainen valinnainen 2 op

Moduulissa kerrataan monipuolisesti lukion pakollisilla kursseilla käsiteltyä kieliooppia pääasiassa kirjallisten harjoitusten avulla. Samalla kerrataan ja laajennetaan sanastoa sekä vahvistetaan kirjoitustaitoja. Moduulissa harjoitellaan ruotsin ylioppilaskirjoitusten kirjallisia tehtävätyyppejä kuten tekstinymmärtämistä, sanastoa, rakenteita ja kirjoitelmien tekemistä. Huomiota kiinnitetään erityisesti vastaustekniikkaan. 3. vuoden opiskelijat.

ENGLANTI A1-OPPIMÄÄRÄ

PAKOLLISET OPINNOT

Pakollisten opintojen moduulien 1–3 aikana painotetaan opiskelijan kielten opiskelutaitojen ja opiskelu- ja vuorovaikutusstrategioiden kehittämistä hänen omista lähtökohdistaan. Opiskelija tulee tietoiseksi vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan ja vahvistaa perusopetuksessa luotua pohjaa jatkuvalla kielten opiskelulle. Tätä tarkoitusta varten opiskelija laatii ensimmäisen moduulin yhteydessä henkilökohtaisen kieliprofiilinsa, jota työstetään oppimisprosessin edetessä lukio-opintojen aikana. Moduulien 1–2 aikana opiskelija luo kokonaiskuvan englannin kielestä lingua, francana sekä omasta kehittymisestään englannin oppijana ja osaajana. Samalla tarkastellaan kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta yhteiskunnan, mutta myös opiskelijan henkilökohtaisesta näkökulmasta. Opiskelija tarkastelee kieliprofiilissaan itseään myös muiden kielten, mukaan lukien äidinkielen, käyttäjänä, osaajana ja oppijana. Moduulista 3 lähtien kiinnitetään entistä enemmän huomiota eri tekstilajien edellyttämään kieleen muodollisuusasteeltaan erityyppisissä kielenkäyttötilanteissa. Moduulien 4–6 opinnoissa painotetaan kieltä tiedonhankinnan, olennaisen tiedon tiivistämisen ja tiedon jakamisen välineenä ottaen huomioon englannin kielen kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tavoitetaso lukio-opinnoille.

Pakollisten opintojen loppuvaiheessa huomio kiinnittyy vahvistamaan taitoja, joita opiskelija hyödyntää pystyäkseen jatkamaan osaamisensa omaehtoista kehittämistä. Opintojen aikana varataan aikaa käsitellä ajankohtaisia tai paikallisia asioita, joista voidaan sopia yhdessä. Kaikkien opintojen aikana harjoitellaan monipuolisesti sekä suullista että kirjallista vuorovaikutusta.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

Valinnaisten opintojen erityisenä tavoitteena on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonais käsitys kielitaitonsa tasosta opintojen päättövaiheessa sekä auttaa opiskelijaa löytämään keinoja kehittää osaamistaan. Kieliprofiilia täydennetään tavoitteellisesti opiskelijan omien tarpeiden mukaan.

P ENA01 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen/pakollinen 1op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan. Syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisytydestä analysoi ja kehittää taitoaan käyttäen itse- ja vertaisarviointia oppimista tukevana menetelmänä.

Monipuolistaa kieltenopiskelustrategioitaan. Oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kieltenopiskelun apuvälineitä. Pystyy suhteuttamaan osaamistaan taitotasoon B2.1..

P ENA02 Englanti globaalina kielenä/pakollinen 3op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta. Kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan. Vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan. Syventää tietoaan englannin asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

P ENA03 Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä/pakollinen 2op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä. Pystyy tuottamaan tekstejä monipuolisesti itselle tärkeistä kulttuuriaiheista ja -ilmiöistä.

Vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.

P ENA04 Englannin kieli vaikuttamisen välineenä/pakollinen 2op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin. Kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella. Hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä.

P ENA05 Kestävä tulevaisuus ja tiede/pakollinen 2op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii käyttämään asiayhteyden sopivia lukustrategioita ja tiivistämisen taitoja.

Kehittää taitojaan raportoida jäsennellysti havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.

P ENA06 Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä/pakollinen 2op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille. Rohkaistuu englannin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa. Kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

V ENA07 Ympäristö ja kestävä elämäntapa/valtakunnallinen valinnainen 2op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta. Kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi. Osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

V ENA08 Viesti ja vaikuta puhuen/valtakunnallinen valinnainen 2op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä.

Vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan. Vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja. Harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

K ENA09 Abi-kurssi/koulukohtainen valinnainen

Kertausta yo-koetta varten. Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

K ENA10 Englanti ehommaksi – englannin kertauskurssi/koulukohtainen valinnainen

Moduuli on tarkoitettu niille opiskelijoille, jotka tarvitsevat englannin keskeisimmän sanaston ja rakenteiden kertausta. Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

K ENA11 Ajankohtaisia asioita/koulukohtainen valinnainen

Moduulin tavoitteena on ymmärtää englannin kielellä esitettyä, ajankohtaista uutisaineistoa (lehtiartikkelit, radio ja TV, Internet) sekä pystyä itse referoimaan tai kertomaan niin paikallisista, valtakunnallisista kuin kansainvälisistäkin asioista englannin kielellä. 2.- ja 3. vuoden opiskelijat. Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

K ENA12 Nykykulttuuri ja mediat opiskelijan silmin/koulukohtainen valinnainen

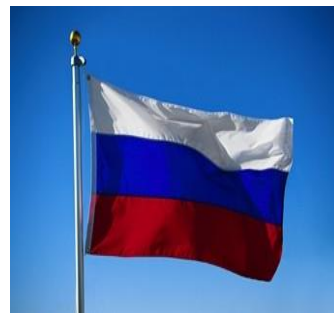
Moduulissa hyödynnetään opiskelijan omaa ja itse valitsemaa englanninkielistä kulttuurimaisemaa sisältäen esimerkiksi pelit, elokuvat, television, musiikin, lehdet ja kirjallisuuden. Moduuli suoritetaan pääosin itsenäisenä opiskeluna, jossa tuotetaan päiväkirja, jonka lisäksi ja tueksi voidaan järjestää ohjaavia kokouksia. Moduuli arvioidaan numeroin.

VENÄJÄ A2-OPPIMÄÄRÄ

PAKOLLISET OPINNOT

Pakollisten opintojen moduulien 1–3 aikana painotetaan opiskelijan kielten opiskelutaitojen ja opiskelu- ja vuorovaikutusstrategioiden kehittämistä hänen omista lähtökohdistaan. Opiskelija tulee tietoiseksi vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan ja vahvistaa perusopetuksessa luotua pohjaa jatkuvalla kielten opiskelulle.

Tätä tarkoitusta varten opiskelija laatii ensimmäisen moduulin yhteydessä henkilökohtaisen kieliprofiilinsa, jota työstetään oppimisprosessin edetessä lukio-opintojen aikana. Moduulien 1–2 aikana opiskelija luo kokonaiskuvan venäjän kielestä sekä omasta kehittymisestään venäjän oppijana ja osaajana. Samalla tarkastellaan kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta yhteiskunnan, mutta myös opiskelijan henkilökohtaisesta näkökulmasta. Opiskelija tarkastelee kieliprofiilissaan itseään myös muiden kielten, mukaan lukien äidinkielen, käyttäjänä, osaajana ja oppijana. Moduulista 3 lähtien kiinnitetään entistä enemmän huomiota eri tekstilajien edellyttämään kieleen muodollisuusasteeltaan erityyppisissä kielenkäyttötilanteissa. Moduulien 4–6 opinnoissa painotetaan kieltä tiedonhankinnan, olennaisen tiedon tiivistämisen ja tiedon jakamisen välineenä ottaen huomioon venäjän kielen kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tavoitetaso lukio-opinnoille. Pakollisten opintojen loppuvaiheessa huomio kiinnittyy vahvistamaan taitoja, joita opiskelija hyödyntää pystyäkseen jatkamaan osaamisensa omaehtoista kehittämistä. Opintojen aikana varataan aikaa käsitellä ajankohtaisia tai paikallisia asioita, joista voidaan sopia yhdessä. Kaikkien opintojen aikana harjoitellaan monipuolisesti sekä suullista että kirjallista vuorovaikutusta.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

Valinnaisten opintojen erityisenä tavoitteena on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonaiskäsitys kielitaitonsa tasosta opintojen päättövaiheessa sekä auttaa opiskelijaa löytämään keinoja kehittää osaamistaan. Kieliprofiilia täydennetään tavoitteellisesti opiskelijan omien tarpeiden mukaan.

P VEA01 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan. Syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä. Soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja. Oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
Pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon.

P VEA02 Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen/pakollinen, 3 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta. Kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan. Vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan. Syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

P VEA03 Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä. Pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä. Vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.

P VEA04 Kieli vaikuttamisen välineenä/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin. Kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella. Hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.

P VEA05 Kestävä tulevaisuus ja tiede/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii käyttämään asiayhteyden sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja. Kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.

P VEA06 Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille. Rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa. Kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

V VEA07 Kestävä elämäntapa/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta.

Kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi. Osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

V VEA08 Viesti ja vaikuta puhuen/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä. Vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan. Vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja. Harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

K VEA09 Kertauskurssi/koulukohtainen valinnainen, 2 op

Sanaston ja kieliopin kertaus yo-kokeeseen osallistujille.

RANSKAN KIELI B2-OPPIMÄÄRÄ

VIERAAN KIELEN B2-OPPIMÄÄRÄN ERITYINEN TEHTÄVÄ

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä. Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

Opintojen alkuvaiheessa painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullinen viestintä on keskeistä koko oppimäärälle ja ääntämiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen. Opintoissa varataan tarpeen mukaan aikaa yhdessä sovittujen tai ajankohtaisten aiheiden käsittelyyn. Opintojen aikana edistetään monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa ja tutustutaan eri tekstilajeihin. Todistus suullisesta kielitaidosta voidaan antaa missä tahansa vaiheessa opintoja. Opintojen aikana opiskelija täydentää vieraiden kielten A-oppimäärän ensimmäisen moduulin yhteydessä laatimaansa kieliprofiiliaan.

V RAB21 Perustason alkeet 3/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt ovat sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet, vapaa-ajan vietto ja harrastukset sekä koulu.

V RAB22 Perustaso 1/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt ovat kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit. Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta. Arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua.

V RAB23 Perustaso 2/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt ovat eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta, ajankohtaiset kulttuurialueet ja luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella

V RAB24 Perustaso 3/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt ovat opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä ja tulevaisuudensuunnitelmat.

V RAB25 Perustaso 5/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Keskeiset sisällöt ovat opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä. Tulevaisuudensuunnitelmat.

V RAB26 Perustaso 5/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt ovat ajankohtaiset aiheet, kohdekieliset mediat ja lähdekritiikki.

V RAB27 Perustason jatko 1/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt ovat erilaiset asuin ympäristöt ja kestävä elämäntapa.

V RAB28 Perustason jatko 2/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt ovat kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö, tutustuminen erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin ja kielitaitovaatimukset muun muassa jatko-opinnoissa.

SAKSAN KIELI B2-OPPIMÄÄRÄ

VIERAAN KIELEN B2-OPPIMÄÄRÄN ERITYINEN TEHTÄVÄ

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista koh-

dekielen näkökulmasta. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

Opintojen alkuvaiheessa painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullinen viestintä on keskeistä koko oppimäärälle ja ääntämiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen. Opintojen aikana edistetään monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa ja tutustutaan eri tekstilajeihin. Todistus suullisesta kielitaidosta voidaan antaa missä tahansa vaiheessa opintoja.

V SAB21 Perustason alkeet 3, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeisenä sisältönä ovat sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet, vapaa-ajan vietto ja harrastukset sekä koulu.

V SAB22 Perustaso 1, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti. Moduulin aihepiirejä ovat kohdekielen maantieteellinen levinneisyys ja variantit, Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta, arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailu.

V SAB23 Perustaso 2, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Moduulin teemoja ovat hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

V SAB24 Perustaso 3, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Moduulissa käsitellään eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta ja pyritään luovaan toimintaan opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella.

V SAB25 Perustaso 4, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Moduulin aihepiirejä ovat opiskelu koulussa, mahdolliset jatko-opinnot sekä työelämä ja tulevaisuudensuunnitelmat.

V SAB26 Perustaso 5, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Moduulissa käsitellään ajankohtaisia aiheita, tutustutaan kohdekielisiin medioihin ja harjoitellaan lähdekritiikkiä.

V SAB27 Perustason jatko 1, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti. Moduulin aihepiirejä ovat erilaiset asuin ympäristöt ja kestävä elämäntapa.

V SAB28 Perustason jatko 2, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti. Moduulin sisältönä ovat kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö, tutustuminen erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin ja kielitaitovaatimukset muun muassa jatko-opinnoissa.

V SAB29 Abikurssi, koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulissa kerrataan kielen keskeisiä rakenteita ja sanastoa sekä valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin.

ESPANJAN KIELI B3-OPPIMÄÄRÄ

Opetuksen tavoitteet

VIERAAN KIELEN B3-OPPIMÄÄRÄN ERITYINEN TEHTÄVÄ

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua.

Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä. Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

Opintojen alkuvaiheessa painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullinen viestintä on keskeistä koko oppimäärälle ja ääntämiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen. Opinnoissa varataan tarpeen mukaan aikaa yhdessä sovittujen tai ajankohtaisten aiheiden käsittelyyn. Opintojen aikana edistetään monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa ja tutustutaan eri tekstilajeihin. Moduulista 3 lähtien opiskelijalle voidaan antaa todistus suullisesta kielitaidosta

Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Opintojen aikana opiskelija täydentää vieraiden kielten A-oppimäärän ensimmäisen moduulin yhteydessä laatimaansa kieliprofiiliaan.

V EAB31 Perustason alkeet 1/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan, löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä, hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa ja pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt rutiininomaiset viestintätilanteet, keskeisimmät viestintästrategiat ja tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset.

V EAB32 Perustason alkeet 2/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt oman lähipiirin ja arjen kuvailu, sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa ja tavanomaiset asiointitilanteet.

V EAB33 Perustason alkeet 3/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet, vapaa-ajan vietto ja harrastukset ja koulu.

V EAB34 Perustaso 1/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit, Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta ja arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua.

V EAB35 Perustaso 1/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt hyvinvointi ja terveys. Eri elämänvaiheet.

V EAB36 Perustaso 3/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta, ajankohtaiset kulttuurialueita ja luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella.

V EAB37 Perustaso 4/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä. Tulevaisuudensuunnitelmat.

V EAB38 Yhteinen maapallomme/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt ajankohtaiset aiheet, kohdekieliset mediat ja lähdekritiikki.

RANSKAN KIELI B3-OPPIMÄÄRÄ

VIERAAN KIELEN B3-OPPIMÄÄRÄN ERITYINEN TEHTÄVÄ

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliohjelmaa myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisääymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

Opintojen alkuvaiheessa painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullinen viestintä on keskeistä koko oppimäärälle ja ääntämiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen. Opintoissa varataan tarpeen mukaan aikaa yhdessä sovittujen tai ajankohtaisten aiheiden käsittelyyn. Opintojen aikana edistetään monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa ja tutustutaan eri tekstilajeihin. Moduulista 3 lähtien opiskelijalle voidaan antaa todistus suullisesta kielitaidosta Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Opintojen aikana opiskelija täydentää vieraiden kielten A-oppimäärän ensimmäisen moduulin yhteydessä laatimaansa kieliprofiiliaan.

V RAB31 Perustason alkeet 1/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan. Löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä. Hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa. Pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt rutiininomaiset viestintätilanteet, keskeisimmät viestintästrategiat ja tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset.

V RAB32 Perustason alkeet 2/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt oman lähipiirin ja arjen kuvailu, sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa ja tavanomaiset asiointitilanteet.

V RAB33 Perustason alkeet 3/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet, vapaa-ajan vietto ja harrastukset ja koulu.

V RAB34 Perustaso 1/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit. Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta. Arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua.

V RAB35 Perustaso 2/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt hyvinvointi ja terveys. Eri elämänvaiheet.

V RAB36 Perustaso 3/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta. Ajankohtaiset kulttuurialueet ja luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella.

V RAB37 Perustaso 4/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä. Tulevaisuudensuunnitelmat.

V RAB38 Perustaso 5/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt ajankohtaiset aiheet, kohdekieliset mediat ja lähdekritiikki.

K RAB309 Abikurssi/koulukohtainen valinnainen

Moduulissa kerrataan kielen keskeisiä rakenteita ja sanastoa sekä valmistautetaan ylioppilaskirjoituksiin. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

SAKSAN KIELI B3-OPPIMÄÄRÄ

VIERAAN KIELEN B3-OPPIMÄÄRÄN ERITYINEN TEHTÄVÄ

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

Opintojen alkuvaiheessa painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullinen viestintä on keskeistä koko oppimäärälle ja ääntämiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen. Opintojen aikana edistetään monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa ja tutustutaan eri tekstilajeihin. Moduulista 3 lähtien opiskelijalle voidaan antaa todistus suullisesta kielitaidosta Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

V SAB31 Perustason alkeet 1, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan. Tavoitteena on myös löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä sekä hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa. Tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

V SAB32 Perustason alkeet 2, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Moduulin keskeisiä sisältöjä ovat oman lähi-piirin ja arjen kuvailu, sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa sekä tavanomai-set asiointitilanteet.

V SAB33 Perustason alkeet 3, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeisenä sisältönä ovat sosiaalisen kohtaami-sen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet, vapaa-ajan vietto ja harras-tukset sekä koulu.

V SAB34 Perustaso 1, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti. Moduulin aihepiirejä ovat kohdekielen maantie-teellinen levinneisyys ja variantit, Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta, arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailu.

V SAB35 Perustaso 2, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Moduulin teemoja ovat hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

V SAB306 Perustaso 3, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Moduulissa käsitellään eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta ja pyritään luovaan toimintaan opiskelijoiden oman mielenkiin-non perusteella.

V SAB37 Perustaso 4, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Moduulin aihepiirejä ovat opiskelu koulussa, mah-dolliset jatko-opinnot sekä työelämä ja tulevaisuudensuunnitelmat.

V SAB38 Perustaso 5, valtakunnallinen valinnainen, 2 op

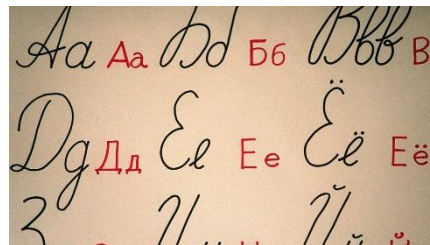
Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Moduulissa käsitellään ajankohtaisia aiheita, tu-tustutaan kohdekielisiin medioihin ja harjoitellaan lähdekritiikkiä.

K SAB309 Abikurssi, koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulissa kerrataan kielen keskeisiä rakenteita ja sanastoa sekä valmistau-dutaan ylioppilaskirjoituksiin.

VENÄJÄN KIELI B3-OPPIMÄÄRÄ

VIERAAN KIELEN B3-OPPIMÄÄRÄN ERITYINEN TEHTÄVÄ

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä. Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

Opintojen alkuvaiheessa painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullinen viestintä on keskeistä koko oppimäärälle ja ääntämiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen. Opintoissa varataan tarpeen mukaan aikaa yhdessä sovittujen tai ajankohtaisten aiheiden käsittelyyn. Opintojen aikana edistetään monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa ja tutustutaan eri tekstilajeihin. Moduulista 3 lähtien opiskelijalle voidaan antaa todistus suullisesta kielitaidosta Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Opintojen aikana opiskelija täydentää vieraiden kielten A-oppimäärän ensimmäisen moduulin yhteydessä laatimaansa kieliprofiiliaan.

V VEB31 Perustason alkeet 1/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan. Löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä. Hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa. Pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

V VEB32 Perustason alkeet 2/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, oman lähipiirin ja arjen kuvailu, sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet.

V VEB33 Perustason alkeet 3/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet, vapaa-ajan vietto ja harrastukset ja koulu.

V VEB34 Perustaso 1/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, kohdekielen maantieteellinen

levinneisyys, variantit, Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta ja arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua

V VEB35 Perustaso 2/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, hyvinvointi ja terveys, eri elämänvaiheet.

V VEB36 Perustaso 3/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta, ajankohtaiset kulttuurialueet ja luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella.

V VEB37 Perustaso 4/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä ja tulevaisuudensuunnitelmat.

V VEB38 Perustaso 5/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, ajankohtaiset aiheet, kohdekieliset mediat ja lähdekritiikki.

K VEB309 Abikurssi/koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulissa kerrataan kielen keskeisiä rakenteita ja sanastoa sekä valmistautaan ylioppilaskirjoituksiin. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

JAPANIN KIELI B3-OPPIMÄÄRÄ

VIERAAN KIELEN B3-OPPIMÄÄRÄN ERITYINEN TEHTÄVÄ

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä. Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmisiin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

Opintojen alkuvaiheessa painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullinen viestintä on keskeistä koko oppimäärälle ja ääntämiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen. Opinnoissa varataan tarpeen mukaan aikaa yhdessä sovittujen tai ajankohtaisten aiheiden

käsittelyyn. Opintojen aikana edistetään monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa ja tutustutaan eri tekstilajeihin. Moduulista 3 lähtien opiskelijalle voidaan antaa todistus suullisesta kielitaidosta Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Opintojen aikana opiskelija täydentää vieraiden kielten A-opimäärän ensimmäisen moduulin yhteydessä laatimaansa kieliprofiiliaan.

V JAB31 Perustason alkeet 1/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskeleemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan. Löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä. Hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa. Pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

V JAB32 Perustason alkeet 2/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, oman lähipiirin ja arjen kuvailu, sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa ja tavanomaiset asiointitilanteet.

V JAB33 Perustason alkeet 3/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet, vapaa-ajan vietto ja harrastukset ja koulu.

V JAB34 Perustaso 1/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit, Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta ja arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua.

V JAB35 Perustaso 2/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt hyvinvointi ja terveys ja eri elämänvaiheet.

V JAB36 Perustaso 3/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta, ajankohtaiset kulttuurialueet ja luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella.

V JAB37 Perustaso 4/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä ja tulevaisuudensuunnitelmat.

V JAB38 Perustaso 5/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti. Keskeiset sisällöt, ajankohtaiset aiheet, kohdekieliset mediat ja lähdekritiikki.

MATEMATIIKKA, PITKÄ OPPIMÄÄRÄ

MATEMATIIKAN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Matematiikan opetuksen yleisenä tavoitteena on, että opiskelija saa myönteisiä oppimiskokemuksia, tottuu pitkäjänteiseen työskentelyyn ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä, taitoihinsa ja ajatteluunsa. Ymmärtää matematiikan sekä ainutlaatuisena itsenäisenä tieteenalana että käyttökelpoisena välineenä, kun mallinetaan, hallitaan tai ennustetaan yhteiskunnan, talouden tai luonnon ilmiöitä. Rakentaa matemaattista pohjaa jatko-opinnoilleen. Harjaantuu käsittelemään tietoa matematiikalle ominaisella tavalla ja tottuu tekemään otaksumia, tutkimaan niiden oikeellisuutta, laatimaan perusteluja sekä arvioimaan perustelujen pätevyyttä ja tulosten yleistettävyyttä. Kykenee seuraamaan matemaattista esitystä, lukemaan matemaattista tekstiä, keskustelemaan matematiikasta, perustelevaan väitteitä ja arvioimaan eri muodoissa tarjottua informaatiota. Harjaantuu mallintamaan käytännön ongelmatilanteita ja hyödyntämään erilaisia ratkaisustrategioita. Rohkaistuu myös kokeilemaan ja tutkivaan toimintaan sekä ongelmien ratkaisujen keksimiseen ja selkeään esittämiseen. Osaa käyttää tarkoituksenmukaisia matemaattisia menetelmiä, ohjelmistoja ja tietolähteitä sekä ymmärtää, ettei ohjelmiston tuottama tulos yksinään riitä osoittamaan, todistamaan tai perustelevaan väitettä.

OPPIAINEEN TEHTÄVÄ

Matematiikan opiskelu antaa opiskelijalle valmiudet ymmärtää, soveltaa ja tuottaa sekä arvioida matemaattisesti esitettyä tietoa. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään matematiikan merkityksen nykyajan kulttuureissa ja huomaamaan sen välttämättömyyden eri aloilla, kuten tekniikassa, lääke-, talous-, yhteiskunta- ja luonnontieteissä sekä taiteissa. Matematiikan opetuksen tehtävänä on perehdyttää opiskelija matematiikan peruskäsitteisiin, perusideoihin ja rakenteisiin sekä ohjata käyttämään puhuttua, kirjoitettua ja muutoin ilmaistua matematiikkaa. Opetus kehittää laskemisen, luovan ajattelun sekä ilmiöiden mallintamisen, ennustamisen ja ongelmien ratkaisemisen taitoja. Matematiikan opiskelussa opiskelija kehittyy hyödyntämään tietokoneohjelmistoja ja digitaalisia tiedonlähteitä oppimisessa, tutkimisessa sekä ongelmanratkaisussa. Hän myös oppii arvioimaan tietoteknisten välineiden hyödyllisyyttä ja käytön rajallisuutta.

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN OPPIAINEESSA

Opetuksessa tutkitaan arkielämän ja matematiikan välisiä yhteyksiä, hyödynnetään mahdollisuuksia vahvistaa opiskelijan kiinnostusta, itsetuntoa ja tiedonhankintaprosesseja sekä kannustetaan opiskelijaa kokeiluihin ja sinnikkääseen työskentelyyn. Matematiikassa opittavia taitoja sovelletaan omien tavoitteiden asettamisessa ja päätöksenteossa sekä pohditaan, kuinka matematiikan taitoja voidaan hyödyntää kestävässä kehityksessä ja ihmiskuntaan liittyvien ongelmien ratkaisussa. Näin vahvistetaan opiskelijan yhteiskunnallista osaamista, eettisyyttä ja ympäristöosaamista sekä hyvinvointiosaamista. Opetuksen lähtökohdat valitaan opiskelijoita kiinnostavista aiheista, ilmiöistä ja niihin liittyvistä ongelmista, joita voidaan ratkoa matematiikan avulla. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja, joissa opiskelijat työskentelevät yksin ja yhdessä. Tällä vahvistetaan muun muassa vuorovaikutusosaamista. Opetustavat valitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opetustilanteet järjestetään siten, että ne herättävät opiskelijan tekemään havaintojensa pohjalta kysymyksiä, oletuksia ja päätelmiä sekä perustelevaan niitä. Matematiikan opiskelu tukee globaali- ja kulttuuriosaamisen sekä monitieteisen ja luovan osaamisen laaja-alaisia tavoitteita. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään matematiikan merkitys erilaisissa kulttuureissa ja historian kehityk-

sessä sekä sen luonne universaalina kielenä. Opiskelija oppii hahmottamaan matemaattisten käsitteiden merkityksiä ja tunnistamaan, kuinka ne liittyvät laajempiin kokonaisuuksiin sekä matematiikassa että muissa oppiaineissa. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään matematiikan kieltä ja merkintöjä sekä ajattelua tukevia kuvia, piirroksia ja välineitä. Opiskelijaa tuetaan taidossa siirtyä eri matemaattisen tiedon esitysmuodoista toiseen ilmiöiden mallintamisessa, ongelman ymmärtämisessä ja ratkaisemisessä sekä tuloksesta keskustelemisessä.

OPPIMÄÄRÄN VAIHTAMINEN

Kun matematiikan oppimäärää vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavalla tavalla:

Pitkän oppimäärän moduuli Lyhyen oppimäärän moduuli

MAA2 MAB2

MAA3 MAB3

MAA6 MAB8

MAA8 MAB5

MAA9 MAB7

Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytysti suoritettut opinnot tai vaihdon yhteydessä moduuleista yli jääviä opintopisteitä vastaavat hyväksytysti suoritettut osapinnat voivat olla lyhyen oppimäärän muita valinnaisia tai temaattisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Opiskelijan siirtyessä pitkästä oppimäärästä lyhyeen oppimäärään tulee opiskelijalle hänen niin halutessa järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Kun opiskelija siirtyy lyhyestä oppimäärästä pitkään oppimäärään, häneltä voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Vaihdon yhteydessä moduuleista puuttumaan jäävät opintopisteet tulee suorittaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän moduuleja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseiset moduulit voidaan lukea hyväksi opiskelijan varsinaisen oppimäärän muiksi valinnaisiksi tai temaattisiksi opinnoiksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

P MAAY01 Luvut ja yhtälöt/pakollinen

Moduulin tavoitteena on kerrata yläkoulun matematiikkaa. Keskeisiä sisältöjä ovat mm. Prosenttilaskenta, peruslaskutoimitukset, funktiot ja yhtälöt. Lisäksi harjoitellaan käyttämään ohjelmistoja tehtävien ratkaisemiseksi.

Kurssin aikana voi vielä pohtia lukeeko matematiikan lyhyenä vai pitkänä.

P MAA02 Funktiot ja yhtälöt 1/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden avulla. Tuntee kyseisten funktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä ja epäyhtälöitä ilman ohjelmistoja että ohjelmistojen kanssa.

P MAA03 Geometria/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija harjaantuu hahmottamaan ja kuvaamaan tilaa ja muotoa koskevaa tietoa sekä kaksi- että kolmiulotteisissa tilanteissa. Osaa soveltaa kappaleita koskevia lauseita laskuissa. Harjaantuu muotoilemaan, perustelemaan ja käyttämään geometrista tietoa sisältäviä lauseita. Osaa käyttää ohjelmistoja tutkiessaan kuvioita ja kappaleita sekä niihin liittyvää geometriaa.

P MAA04 Analytyttinen geometria ja vektorit/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää geometrysten ja algebrallisten käsitteiden välisen yhteyden. Osaa ratkaista itseisarvoyhtälöitä. Ymmärtää yhtälön geometrisen merkityksen ja vektorikäsitteen sekä perehtyy vektorilaskennanperusteisiin. Osaa vektoreiden avulla tutkia kaksiulotteisen koordinaatiston pisteitä, etäisyyksiä ja kulmia sekä ratkaista tasogeometrian. Osaa käyttää ohjelmistoja käyrien ja vektoreiden tutkimisessa sekä niihin liittyvissä sovelluksissa.

P MAA05 Funktiot ja yhtälöt 2/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen sini-, kosini-, eksponentti- ja logaritmifunktioiden avulla. Tutkii sini- ja kosinifunktioita yksikköympyrän symmetrioiden avulla. Osaa ratkaista trigonometrisia yhtälöitä ja soveltaa sini- ja kosinifunktioiden yhteyttä. Tuntee eksponentti- ja logaritmifunktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä. Osaa käyttää ohjelmistoja funktioiden tutkimisessa, yhtälöiden ratkaisemisessa ja sovellusten yhteydessä.

P MAA06 Derivaatta/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ilmiöiden matemaattisten mallien käyttäytymiseen derivaatan avulla, omaksuu havainnollisen käsityksen funktion raja-arvosta ja jatkuvuudesta. Ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena. Kykenee määrittämään yksinkertaisten funktioiden derivaatat, osaa derivoida yhdistettyjä funktioita. Hallitsee funktioiden kulun tutkimisen derivaatan avulla ja osaa määrittää niiden ääriarvot suljetulla välillä. Osaa käyttää ohjelmistoja raja-arvon, jatkuvuuden ja derivaatan tutkimisessa sovellusten yhteydessä.

P MAA07 Integraalilaskenta/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää integraalifunktion käsitteen ja oppii määrittämään yksinkertaisten funktioiden integraalifunktioita. Ymmärtää määrätyn integraalin käsitteen ja sen yhteyden pinta-alaan sekä tutustuu numeeriseen menetelmään määrätyn integraalin määrittämisessä. Osaa määrittää pinta-aloja ja tilavuuksia määrätyn integraalin avulla. Perehtyy integraalilaskennan sovelluksiin. Osaa käyttää ohjelmistoja integraalilaskennassa.

P MAA08 Tilastot ja todennäköisyys/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa havainnollistaa diskreettiä tilastollista jakaumaa sekä määrittää ja tulkita jakauman tunnuslukuja. Osaa havainnollistaa ja tulkita kahden muuttujan yhteisjakaumaa. Perehtyy kombinatorisiin menetelmiin. Perehtyy todennäköisyyden käsitteeseen ja laskusääntöihin. Ymmärtää diskreetin todennäköisyysjakauman käsitteen ja oppii määrittämään jakauman odotusarvon ja tulkitsemaan sitä. Osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä tilastollisen tiedon esittämisessä, osaa hyödyntää ohjelmistoja jakaumien havainnollistamisessa, tunnuslukuja määrittämisessä sekä todennäköisyyksien laskemisessa.

P MAA09 Talousmatematiikka/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan. Soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa. Oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset. Osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

V MAA10 3D-geometria/valtakunnan valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää vektorilaskennan tuntemustaan ja oppii käyttämään vektoreita kolmiulotteisessa avaruudessa. Oppii tutki- maan xyz-koordinaatiston pisteitä, suoria ja tasoja vektoreiden avulla. Vahvis- taa avaruusgeometrian osaamistaan ääriarvosovellusten yhteydessä. Tutustuu kahden muuttujan funktioon. Osaa käyttää ohjelmistoja vektoreiden, suorien, tasojen ja pintojen havainnollistamisessa sekä vektorilaskennassa.

V MAA11 Algoritmit/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tietää, mikä on algoritmi, sekä oppii tut- kimaan, kuinka algoritmit toimivat. Oppii toteuttamaan yksinkertaisia algoritmeja ohjelmoimalla. Perehtyy logiikan käsitteisiin. Hallitsee lukuteorian peruskäsitteet ja perehtyy alkulukujen ominaisuuksiin. Osaa tutkia kokonaislukujen jaollisuutta.

V MAA12 Analyysi ja jatkuva jakauma/valinnainen valtakunnallinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää ymmärrystään analyysin pe- ruskäsitteistä. Osaa muodostaa ja tutkia aidosti monotonisten funktioiden kään- teisfunktioita. Täydentää integraalilaskennan taitojaan. Perehtyy jatkuvan to- dennäköisyysjakauman käsitteeseen ja oppii soveltamaan normaalijakaumaa. Osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa ja epäoleellisten integraalien laskemisessa sovellusten yhteydessä.

K MAA14 Pitkän matematiikan kertauskurssi/koulukohtainen valinnainen

Moduulissa kerrataan ja syvennetään lukion aikana opittuja pitkän matematiikan taitoja sekä vahvistetaan itsenäisen opiskelun taitoja. Kurssi soveltuu erin- omaisesti ylioppilaskokeeseen tai pääsykokeisiin valmistautuville. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

MATEMATIIKKA, LYHYT OPPIMÄÄRÄ

Pakolliset kurssit suositellaan suoritettavaksi numerojärjestyksessä:

1. vuotena kurssit 1-3 ja 2. vuotena kurssit 4-6. Valtakunnalliset syven- tävät kurssit suositellaan suoritettaviksi 3. vuotena.

Lyhyen matematiikan lukijoiden kannattaa suorittaa opintojen aluksi koulukohtainen metodikurssi, jossa harjoitellaan sähköistä materiaa- lien käyttöä.

P MABY01B Luvut ja lukujonot/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on kerrata yläkoulun matematiikkaa. Keskeisiä sisältöjä ovat mm. Prosenttilaskenta, peruslaskutoimitukset, funktiot ja yhtälöt. Lisäksi harjoitellaan käyttämään ohjelmistoja tehtävien ratkaisemiseksi. Kurssin aikana voi vielä pohtia lukeeko matematiikan lyhyenä vai pitkänä.

P MAB02 Lausekkeet ja yhtälöt/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija harjaantuu käyttämään matematiikkaa ongelmien ratkaisemisessa ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä. Ongelmista muodostetaan lausekkeitä ja yhtälöitä, joita ratkotaan sekä päässä että apuvälineiden kanssa. Tärkeää on tulkita saatua ratkaisua.

P MAB03 Geometria/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija harjaantuu tekemään havaintoja ja päätelmiä kuvioiden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista. Moduulin lopuksi opiskelija osaa ratkaista käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen.

P MAB04 Matemaattisia malleja/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija näkee reaali maailman ilmiöissä säännönmukaisuuksia ja riippuvuuksia ja kuvaa niitä joko lineaarisella tai eksponentiaalisella malleilla. Mallien avulla opiskelija pystyy tekemään ennusteita. Moduulissa totutaan arvioimaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta.

P MAB05 Tilastot ja todennäköisyys/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija harjaantuu käsittelemään, havainnollistamaan ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja. Samalla perehdytään todennäköisyyslaskennan perusteisiin ja sitä havainnollistaviin malleihin. Keskeisessä osassa on ohjelmistojen käyttäminen digitaalisen datan analysoinnissa.

P MAB06 Talousmatematiikan alkeet/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hallitsee talousmatematiikan peruskäsitteet ja -taidot. Syventää prosenttilaskennan taitojaan ja oppii kuvaamaan talouselämän asioiden kehittymistä. Osaa käyttää tietolähteitä ja ohjelmistoja laskelmien tekemisessä sovellusten yhteydessä.

P MAB07 Talousmatematiikka/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan. Moduulissa käytetään aikaisemmista moduuleista tuttuja matemaattisia malleja taloudellisiin tilanteisiin. Samalla mietitään matemaattisten mallien rajoituksia.

V MAB08 Matemaattinen analyysi/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutkii funktion muutosnopeutta graafisin ja numeerisin menetelmin. Keskeisenä käsitteenä on derivaatta ja siihen liittyvät sovellukset.

V MAB09 Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulissa opiskelija vahvistaa ja monipuolistaa tilastojen käsittely- ja tutkimustaitojaan ohjelmistojen avulla. Uutuutena on mm. normaalijakauma ja binomijakauma.

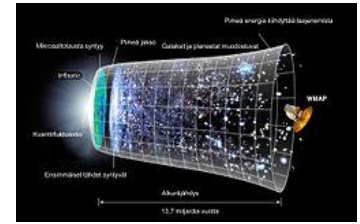
K MAB10 Lyhyen matematiikan kertauskurssi/koulukohtainen valinnainen, 2op

Kerrataan ja syvennetään lukion aikana opittuja matematiikan taitoja sekä vahvistetaan itsenäisen opiskelun taitoja. Soveltuu erinomaisesti ylioppilaskokeeseen tai pääsykokeisiin valmistautuville.

FYSIIKKA

FYSIIKAN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Fysiikan opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät fysiikan merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, tutkimisen taitoihin sekä fysiikan tietoihin ja niiden käyttämiseen.

Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija osaa arvioida fysiikan ja teknologian merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle. Tunnistaa fysiikan osaamistaan sekä kykenee asettamaan omia tavoitteitaan, kohtaamaan oppimishaasteitaan ja soveltamaan fysiikan opiskelustrategioita. Perehtyy fysiikan soveltamiseen monipuolisissa tilanteissa, kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä. Saa mahdollisuuksia perehtyä fysiikan sovelluksiin vierailujen, korkeakoulu yhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla. Saa riittävät jatko-opintovalmiudet luonnontieteellisille ja fysiikkaa soveltaville aloille. Saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon.

Tutkimisen taidot

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa. Osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten, ongelmanratkaisun tai muun toiminnan lähtökohdiksi. Osaa suunnitella ja toteuttaa kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa. Tunnistaa virhelähteiden vaikutuksen mittauksiin. Osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia sekä arvioida niitä ja koko tutkimusprosessia.

Fysiikan tiedot ja niiden käyttäminen

Tavoitteena on, että opiskelija osaa käyttää fysiikan keskeisiä käsitteitä johdonmukaisesti ja oikeissa yhteyksissä. Jäsentää käsitystään luonnon rakenteista ja ilmiöistä fysiikan käsitteiden ja periaatteiden avulla. Osaa ilmaista johtopäätöksiä ja näkökulmia fysiikalle ominaisilla tavoilla. Ymmärtää fysiikan ilmiöitä ja periaatteita teknologisten sovellusten taustalla. Osaa muodostaa, tulkita ja arvioida erilaisia malleja sekä käyttää niitä ja simulaatioita ilmiöiden kuvaamiseen ja ennusteiden tekemiseen. Osaa käyttää asianmukaisia ohjelmia mallintamisen, laskennallisten ja graafisten ratkaisujen sekä tulosten ilmaisemisen välineenä. Osaa käyttää monipuolisia tietolähteitä ja arvioida niitä kriittisesti fysiikan tietojensa avulla.

P FY01 Fysiikka luonnontieteenä/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu fysiikkaan systemaattisena, kokeellisuuteen nojautuvana tieteenä. Tutustuu aineen rakenteen ja maailman-kaikkeuden mittasuhteisiin. Tutustuu fysiikassa käytettäviin tiedonhankintamenetelmiin. Osaa suunnitella ja toteuttaa yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita. Saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa ja sen opiskelua kohtaan.

P FY02 Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy energiaan fysiikan keskeisenä käsitteenä. Tuntee eri energialajeja ja energiantuotantotapoja. Osaa vertailla eri energiantuotantotapoihin ja niiden ympäristövaikutuksiin liittyviä suuruusluokkia. Saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon kestävän energiatalouden näkökulmasta.

V FY03 Energia ja lämpö/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää ymmärrystään energiasta fysiikan keskeisenä käsitteenä. Osaa tutkia aineen termodynaamiseen tilaan ja olomuodon muutoksiin liittyviä ilmiöitä. Osaa soveltaa termodynamiikan käsitteitä ja malleja energiantuotannon ratkaisujen tarkastelussa ja kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Tunnistaa energiatasapainon ja lämmönsiirtymisen merkityksen ilmastonmuutoksessa.

V FY04 Voima ja liike/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa tutkia kokeellisesti voimaan ja liikkeeseen liittyviä ilmiöitä. Osaa tuottaa ja analysoida graafisia esityksiä mittausaineistosta. Ymmärtää säilymlakien merkityksen fysiikassa. Tuntee voimaan ja liikkeeseen liittyviä turvallisuusnäkökohtia.

V FY05 Jaksollinen liike ja aallot/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa mallintaa planetaarista liikettä ympyräliikkeenä. Perehtyy värähtely- ja aaltoliikkeen perusteisiin tutkimalla mekaanista värähtelyä ja ääntä. Osaa kuvata jaksollista liikettä fysikaalisilla ja matemaattisilla käsitteillä. Osaa mallintaa mekaanista värähtelyä ja ääntä jaksollisena liikkeenä.

V FY06 Sähkö/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa tutkia kokeellisesti sähköön liittyviä ilmiöitä ja tehdä sähköopin perusmittauksia. Osaa käyttää kentän ja potentiaalikäsitteitä sähkökentän kuvaamisessa. Tuntee sähkölaitteisiin ja sähköenergian siirtoon liittyviä turvallisuusnäkökohtia.

V FY07 Sähkömagnetismi ja valo/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää induktioilmiön keskeisen merkityksen sähkömagnetismissä. Ymmärtää sähköenergian tuotannon ja siirron fysikaaliset perusteet ja merkityksen yhteiskunnan toiminnan kannalta. Tunnistaa sähkömagneettisen säteilyn lähteitä ja vaikutuksia. Ymmärtää valon sähkömagneettisena ilmiönä.

V FY08 Aine, säteily ja kvantittuminen/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tuntee ionisoivan säteilyn vaikutukset ja tutustuu säteilyn turvalliseen käyttöön. Tutustuu kvanttifysiikkaan perustuvaan maailmankuvaan alkeishiukkasfysiikasta kosmologiaan. Ymmärtää kvantittumiseen perustuvan teknologian merkityksen nyky-yhteiskunnassa.

K FY09 Fysiikan kertauskurssi/koulukohtainen valinnainen, 2 op

Kerrataan ja syvennetään opittua fysikaalista maailmankuvaa. Käsitellään runsaasti yo-tehtäviä.

K LAB01 Luonnontieteellinen laboratoriotyöskentely/koulukohtainen valinnainen, 3 op

Tutustutaan fysiikan, kemian ja/tai biologian kokeellisiin työtapoihin ja mittausmenetelmiin. Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii tekemään kokeellisia tutkimuksia ja ottaa huomioon työturvallisuuden. Moduulin jälkeen opiskelija kykenee laatimaan yksinkertaisen tutkimussuunnitelman ja toteuttamaan sen. Opintojaksolle voi osallistua, vaikkei ole lukenut fysiikan syventäviä opintoja. Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

KEMIA

KEMIAN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Kemian opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kemian merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, tutkimisen taitoihin sekä kemian tietoihin ja niiden käyttämiseen.

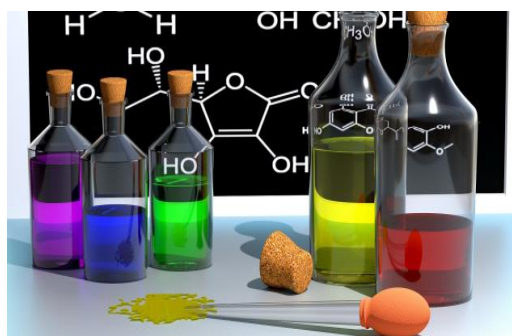
Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija saa ohjausta kemian osaamisensa tunnistamisessa, omien tavoitteiden asettamisessa, oppimishaasteiden kohtaamisessa ja kemian opiskelustrategioiden soveltamisessa. Osaa arvioida kemian ja siihen liittyvien teknologioiden tarjoamia ratkaisuja sekä niiden merkitystä yksilön, ympäristön ja yhteiskunnan kannalta. Saa mahdollisuuksia perehtyä kemian sovelluksiin vierailujen, korkeakoulu yhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla. Saa riittävät jatko-opintovalmiudet luonnontieteellisille ja kemiaa soveltaville aloille.

Tutkimisen taidot

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa yhteisöllisesti. Tuntee kemian turvalliset työskentelytavat ja osaa käsitellä syntyneet kemikaalijätteet asianmukaisesti. Osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten ja ongelmanratkaisun lähtökohdiksi. Osaa toteuttaa kokeellisia tutkimuksia käyttäen kemialle tunnusomaisia työmenetelmiä. Osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia sekä analysoida ja arvioida niitä ja koko tutkimusprosessia.

Kemian tiedot ja niiden käyttäminen

Tavoitteena on, että opiskelija osaa käyttää ja soveltaa kemian keskeisiä käsitteitä. Osaa käyttää erilaisia malleja ilmiöiden kuvaamisessa ja selittämisessä sekä ennusteiden tekemisessä. Osaa käyttää monipuolisesti asianmukaisia ohjelmia mallintamisen, laskennallisten ja graafisten ratkaisujen sekä tulosten ilmaisemisen välineenä. Osaa käyttää monipuolisia tietolähteitä ja arvioida eri yhteyksissä esitettyä tietoa kriittisesti kemian osaamisensa avulla.

P KE01 Kemia ja minä/pakollinen, 1 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemiaa ja sen opiskelua kohtaan. Moduulista saat valmiuksia osallistua kemiaan liittyvään yhteiskunnalliseen keskusteluun ja osaat arvioida tietolähteiden luotettavuutta. Laboratoriotöiden ohessa tutustutaan kemian alan ammatteihin ja jatko-opintomahdollisuuksiin.

P KE02 Kemia ja kestävä tulevaisuus/pakollinen, 1 op

Moduulissa tutustutaan luonnontieteellisen tiedon luonteeseen ja sen kehittymiseen sekä tieteellisiin tapoihin tuottaa tietoa. Aineen ominaisuuksia tutkitaan kokeellisesti ja mallien avulla. Moduulin lopuksi opiskelija ymmärtää kemian merkityksen ympäristölle ja yhteiskunnalle ratkaisujen tarjoajana yhdessä muiden luonnontieteiden kanssa. Tutustumme mm. kemian merkitykseen kestävästä elämäntavan edistämiseksi.

V KE03 Molekyylit ja mallit/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa käyttää ja soveltaa tietoa hiilen yhdisteistä jokapäiväisen elämän ilmiöissä. Tieto hiiliyhdisteistä rakentuu kokeellisen toiminnan ja siihen kytkeytyvän mallintamisen kautta. Uutena käsitteenä opiskellaan ainemäärä ja konsentraatio.

V KE04 Kemiallinen reaktio/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija saa kokonaiskuvan kemiallisten reaktioiden moninaisuudesta ja merkityksestä elinympäristössämme. Erilaisia kemiallisia reaktioita tutkitaan kokeellisesti ja malleja käyttäen. Reaktioihin liittyviä käsitteitä käytetään jokapäiväisessä elämässä, ympäristössä ja yhteiskunnan ilmiöissä sekä nykYTEKNOLOGIAN sovelluksissa.

V KE05 Kemiallinen energia ja kiertotalous/valtakunnallinen valinnainen, 2op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää kemiallisen energian varastoinnin ja hyödyntämisen periaatteita ja osaa perustella mielipiteitään keskustelussa energiaratkaisuista. Moduulin jälkeen opiskelija tuntee merkittävien metallien ominaisuuksia sekä valmistus- ja jalostusprosesseja ympäristövaikutuksineen. Sähkökemian liittyviä ilmiöitä tutkitaan kokeellisesti ja mallien avulla.

V KE06 Kemiallinen tasapaino/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa tutkia kokeellisesti reaktionopeuteen ja kemialliseen tasapainoon liittyviä ilmiöitä. Tasapainoreaktioita löytyy sekä teollisuuden prosesseista että luonnon ilmiöistä.

K KE07 Kemian kertauskurssi/koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulissa kerrataan ja syvennetään lukion aikana opittuja kemian taitoja sekä vahvistetaan itsenäisen opiskelun taitoja. Kurssi soveltuu erinomaisesti ylioppilaskokeeseen tai pääsykokeisiin valmistautuville. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

BIOLOGIA

Biologian opetuksessa edistetään opiskelijan kykyä tarkastella ilmiöitä biotieteiden näkökulmasta sekä vahvistetaan ja syvennetään biologian tietoja, taitoja ja osaamista monipuolisesti. Tavoitteet liittyvät biologiseen tarkastelutapaan, biologian ilmiöihin ja prosesseihin sekä biologisiin taitoihin ja niiden soveltamiseen. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää eliökunnan monimuotoisuuden säilyttämisen merkityksen, tiedostaa kestävä kehityksen välttämättömyyden sekä rohkaistuu toimimaan myönteisten ratkaisujen puolesta.

P BI01 Elämä ja evoluutio/pakollinen 2op

Moduulissa perehdytään elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin. Keskeinen näkökulma moduulissa on evoluutio ja sen merkityksen ymmärtäminen. Moduulissa tutustutaan biologiseen tapaan hankkia ja kuvata tietoa sekä biologiaan osana luonnontieteitä.

P BI02 Ekologian perusteet/pakollinen 2 op

Moduulissa tarkastellaan ekologian perusteita ja elämän monimuotoisuutta.

P BI03 Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin/pakollinen 2 op

Moduulin keskeisinä teemoina ovat ympäristöongelmat Suomessa ja muualla maailmassa. Moduulissa tutustutaan ekologiseen tutkimukseen ja sen soveltamiseen ekosysteemien ja monimuotoisuuden suojelussa.

V BI04 Solu ja perinnöllisyys/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulissa tarkastellaan tumallisen solun rakennetta, toiminnan ohjaamista, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita. Solujen toimintoja havainnollistetaan kokeellisella työskentelyllä.

V BI05 Ihmisen biologia/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulissa perehdytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot ja lisääntyminen. Moduulissa tarkastellaan ihmiselimestön kykyä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan.

V BI06 Biotekniikka ja sen sovellukset/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulin tarkoituksena on, että opiskelija ymmärtää biologisen tutkimuksen merkityksen sovellusten kehittämisessä niin lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa kuin luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat geenitekniikan ja mikrobiologian erilaiset sovellukset. Moduulissa esitellään uusimpia biotekniikan sovelluksia nopeasti kehittyvällä alalla.

K Biologian kertauskurssi/koulukohtainen valinnainen 2 op

Tavoitteet: Opiskelija hallitsee lukion biologian keskeisimmät asiat. Valmistaa ylioppilaskokeeseen.

MAANTIEDE

MAANTIETEEN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Maantieteen opetuksessa vahvistetaan opiskelijan maantieteellistä ajattelua, syvennetään ilmiöiden ja prosessien ymmärtämistä sekä kehitetään monipuolisten taitojen hallintaa ja soveltamista. Lisäksi vahvistetaan opiskelijan valmiuksia toimia kantaaottavana ja kestävästä tulevaisuudesta edistävänä aktiivisena maailmankansalaisena.

P GE01 Maailma muutoksessa/pakollinen 2 op

Moduuli perehdyttää opiskelijan muuttuvan maailman ja sen alueellisten ilmiöiden tarkasteluun ympäristön muutosten ja ihmiskunnan muutosten kautta. Moduulin aikana seurataan ajankohtaisia uutisia eri puolilta maailmaa ja hahmotetaan maailmanlaajuisia muutoksia sekä luonnon, ympäristön että ihmiskunnan kannalta. Moduuli käsittelee myös eri puolilla maailmaa tapahtuvaa myönteistä kehitystä sekä mahdollisuuksia ennakoida ja hillitä sekä varautua ja sopeutua muutoksiin.

V GE02 Sininen planeetta/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulissa tarkastellaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja syvennetään ilma-vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta. Keskeisinä näkökulmina ovat luonnossa tapahtuvat prosessit ja niihin liittyvät syy-seuraussuhteet. Teemojen yhteydessä käsitellään myös niihin liittyviä riskejä ja ongelmia sekä myönteistä kehitystä.

V GE03 Yhteinen maailma/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulissa tarkastellaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja syvennetään ihmistoiminnan alueellisten piirteiden tuntemusta ja vuorovaikutusta. Keskeisinä näkökulmina ovat luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien arviointi ihmistoiminnan kannalta sekä ihmistoiminnan vastuullisuus ja ympäristön hyvinvointi.

V GE04 Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduuli perehdyttää aiemmissä moduuleissa hankittujen maantieteellisten tietojen ja taitojen soveltamiseen tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttamisessa. Keskeisiä näkökulmia moduulissa ovat aluesuunnittelu ja osallistuvan suunnittelun periaatteet sekä geomedian käyttö tutkimuksessa ja vaikuttamisessa.

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO

P UE01 Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta. Osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiöinä. Hahmottaa ja osaa analysoida juutalai-

suuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa. Kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa ympäristössä ja työelämässä sekä keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.

P UE02 Maailmanlaajuinen kristinusko/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa ja osaa analysoida kristinuskon merkitystä kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää kristinuskoon liittyvää kulttuurista lukutaitoa. Tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset ja niiden syntytaustan sekä pystyy vertailemaan niiden keskeisiä piirteitä. Perehtyy kristinuskon erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa. Osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja. Kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä.

V UE03 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa. Hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä. Hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä. Kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä.

V UE04 Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa. Hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä. Hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä. Kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä.

V UE05 Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää ja osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen. Perehtyy siihen, miten uskonnollisen taiteen kautta ilmaistaan uskonnon, erityisesti kristinuskon, keskeisiä oppeja ja kertomuksia. Tunnistaa uskonnollista symboliikkaa ja perehtyy siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja. Harjaannuttaa taitoa tulkita uskontoon liittyviä ulottuvuuksia taiteen ja populaarikulttuurin eri muodoissa.

V UE06 Uskonto, tiede ja media/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ajankohtaista tutkimusta. Tunnistaa ja osaa analysoida uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa. Osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä. Kehittää valmiuksia tuottaa ja esittää uskontoon liittyvää tietoa.

ORTODOKSINEN USKONTO

P UO01 Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen monimuotoisuutta. Osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä. Tuntee ortodoksisen kirkon opin synnyn sekä Raamatun ja tradition merkityksen ortodoksisessa kirkossa ja sen ihmiskuvassa. Hahmottaa ja osaa analysoida kristikunnan moninaisuuteen johtaneita syitä. Hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kohtaamisia historiassa sekä vaikutuksia kulttuuriperintöön ja yhteiskuntaan sekä kehittää näihin pohjautuvaa kulttuurista lukutaitoa. Kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisessa ja kulttuurisesti moninaisessa ympäristössä ja työelämässä sekä valmiuksia keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.

P UO02 Ortodoksisuus maailmassa/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa ortodoksisuuden apostolisen kirkon ja kirkkoisien perinteen jatkumona sekä luostarilaitoksen merkityksen ortodoksisen kirkon hengelliselle elämälle. Hahmottaa ja osaa analysoida kristinuskon historiallista kehitystä ortodoksisen kirkon, kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää ortodoksisuuteen ja muuhun kristinuskoon liittyvää kulttuurista lukutaitoa. Tutustuu ortodoksisiin paikalliskirkkoihin maailmassa ja tuntee niiden historiallista kehitystä ja sisäistä moninaisuutta. Tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset, niiden syntytaustan ja keskeiset piirteet sekä pystyy vertailemaan niitä. Tutustuu kirkkojen väliseen maailmanlaajuiseen yhteistyöhön. Kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä.

V UO03 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tuntee maailman uskontoja osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden paikallisia vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä niiden suhdetta ortodoksiseseen kirkkoon. Perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa. Hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä. Hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä. Kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä.

V UO04 Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tuntee muinaissuomalaista uskonnollista perinnettä sekä tunnistaa sen ilmenemisen suomalaisessa kulttuuriperinnössä. Tuntee ortodoksisen kirkon historialliset vaiheet Suomessa kristinuskon saapumisesta nykypäivään saakka. Tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen osana Suomen valtiollista ja kansallista kehitystä. Tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla. Ymmärtää, että tietoa uskonnoista ja katsomuksista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla. Osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapautteen sekä uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen liittyvää ajankohtaista keskustelua. Kehittää taitojaan toimia aktiivisena kansalaisena ja yhteiskunnan jäsenenä. Kehittää valmiuksiin osallistua uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä.

V UO05 Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa ja osaa analysoida yleisesti uskontojen ja taiteen suhdetta. Kehittää taitojaan tulkita uskonnollisen taiteen eri muotoja. Perehtyy taiteen eri muotojen ilmaisutapoihin ja siihen, miten niissä tuodaan esille uskontojen, erityisesti kristinuskon ja ortodoksisen kirkon, keskeistä opetusta. Tunnistaa ja tietää ortodoksisen ja muun kristillisen taiteen eri ilmaisumuotoja. Ymmärtää sakraalin ja uskonnollisen taiteen eron. Tutustuu uskonnolliseen symboliikkaan ja tunnistaa uskonnon vaikutuksen nykypäivän taiteessa ja kulttuurissa.

V UO06 Ortodoksisuus, tiede ja media/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa analysoida ja arvioida uskonnon ja median välisiä suhteita. Osaa arvioida kriittisesti uskontoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä. Perehtyy ortodoksisuuden ja eri uskontojen kansalliseen ja kansainväliseen mediakuvaan. Perehtyy tieteen ja median esille tuomiin eettisiin kysymyksiin ortodoksisen kirkon perinteen ja etiikan näkökulmasta. Perehtyy tieteen ja ortodoksisen kirkon ihmiskuvaan. Hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ortodoksiseen kirkkoon liittyvää ajankohtaista tutkimusta.

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

ELÄMÄNKATSOMUSTIEDON OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Elämäntieteen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija saa tukea ja perusteita identiteettinsä ja elämäntieteen rakentamiseen. Osaa hyödyntää, yhdistellä ja soveltaa eri tieteissä ja lukion oppiaineissa omaksuttuja tietoja oman elämäntieteen rakentamisessa. Osaa arvioida kriittisesti maailmantieteen ja omaan elämäntieteen vaikuttavia yhteiskunnallisia ja kulttuurisia tekijöitä. Osaa toimia rakentavasti erilaisissa ja erimielisissäkin vuorovaikutustilanteissa. Laajentaa ja syventää katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään. Kehittää kykyään reflektoida omaa ja muiden ajattelua

ja toimintaa. Kunnioittaa ja osaa perustella periaatteita ja käytäntöjä, jotka edistävät ihmisoikeuksia, kulttuurien välistä myönteistä kohtaamista, yhteiskunnallista ja globaalia oikeudenmukaisuutta sekä kestävän tulevaisuuden rakentamista ja ilmastovastuuta.

P ET01 Minä ja hyvä elämä/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää hyvän elämän pohtimiseen liittyvät keskeiset käsitteet ja osaa käyttää niitä oman elämänskatsomuksensa jäsentämisessä. Tutustuu erilaisiin käsityksiin hyvästä elämästä, osaa arvioida niitä sekä tarkastella niitä suhteessa omiin elämäntavoitteisiinsa. Osaa arvioida erilaisia hyvän elämän edellytyksiä ja identiteettivalintoja yhdenvertaisuutta kunnioittaen. Tuntee erilaisia ihmiskäsityksiä ja osaa eritellä, miten ne johtavat erilaisiin hyvän elämän ihanteisiin. Ymmärtää oman identiteettinsä osa-alueita ja osaa eritellä siihen vaikuttavia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä tekijöitä. Kehittää kykyään elämänskatsomukselliseen keskusteluun, vuorovaikutukseen ja näkemystensä ilmaisemiseen vastuullisesti, johdonmukaisesti ja luovasti.

P ET02 Minä ja yhteiskunta/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa yhteisöllisyyden merkityksen ihmisyydelle ja omalle identiteetille. Ymmärtää, että sosiaalisia ilmiöitä ja yhteiskunnallisia rakenteita voidaan tarkastella tieteellisesti ja niillä on suuri merkitys yksilön elämänskatsomukselle ja elämänvalinnoille. Osaa arvioida kriittisesti niin omia kuin muiden yhteiskunnallisia väitteitä ja katsomuksia. Osaa tulkita ja arvioida erilaisten medioiden ja muiden yhteiskunnallisten instituutioiden tarjoamaa informaatiota. Osaa tarkastella kriittisesti yhteiskuntaa ja sen osa-alueita, yhteiskunnallisia

rakenteita, ideologioita piirteitä sekä vallitsevia yhteiskunnallisia arvoja. Ymmärtää ja osaa perustella ihmisoikeuksien, uskonnon- ja omantunnonvapauden, yhdenvertaisuuden, demokratian, rauhan, yhteiskunnallisen ja globaalin oikeudenmukaisuuden sekä kestävän tulevaisuuden rakentamisen periaatteita. Osaa jäsentää omaa asemaansa yksilönä yhteisöissä, kansalaisena valtiossa ja toimijana talousjärjestelmässä. Osaa arvioida yksilön vaikutusmahdollisuuksia sekä kasvattaa valmiuttaan rakentamaan ja vastuulliseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

V ET03 Kulttuurit/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää kulttuurin merkityksen ihmisyydelle ja omalle elämänskatsomukselleen sekä saa välineitä myönteisen kulttuurisen identiteetin rakentamisessa. Osaa käyttää kulttuuria koskevan tutkimuksen käsitteistöä ja muodostaa kulttuureja koskeviin kysymyksiin oman perustellun kantansa. Ymmärtää, että kulttuurit ovat vuorovaikutuksessa keskenään eikä mikään kulttuuri ole kehittynyt ilman ulkoisia vaikutteita kulttuurin ydinpiirteisiin, kuten elämäntapoihin, kieleen, teknologiaan ja uskomuksiin. Hahmottaa suomalaisuuden historiallisesti rakentuvana ja muuttuvana jatkumona, johon kuuluvat niin ulkoiset vaikutteet kuin sisäinen moninaisuus ja vähemmistökulttuurit. Osaa hahmottaa erilaiset elämänskatsomukselliset ratkaisut ja identiteettivalinnat sekä maailman kulttuurisen moninaisuuden rikkautena ja perustella niiden yhdenvertaisen kohtelun. Tunnistaa vihapuheen ja osaa erottaa sen sananvapauden vastuullisesta käytöstä.

V ET04 Katsomukset/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa eritellä maailman- ja elämänkatsomuksen sekä maailmankuvan käsitteitä, arvioida niihin liittyviä perusteita sekä erottaa katsomukselliset ja arvokysymykset mielipidekysymyksistä. Ymmärtää katsomusten, kulttuurien ja yhteiskuntamuotojen jatkuvaa historiallista muuttumista sekä osaa sen perusteella eritellä erilaisten maailmankatsomusten piirteitä ja lähtökohtia. Osaa eritellä ja arvioida evoluution, universaalien eettisten järjestelmien, Euroopan uuden ajan murroksen, valistuksen, tieteen sekä modernin markkinatalouden merkitystä maailmankuviin ja omaan elämänkatsomukseensa. Osaa arvioida erilaisten arvojen, maailmankuvien ja tietämisen tapojen sekä yksilöllisten, yhteisöllisten, poliittisten ja uskonnollisten ulottuvuuksien painoarvoa erilaisissa elämän- ja maailmankatsomuksissa. Osaa eritellä oman elämänkatsomuksensa ja siihen liittyvien uskomusten perusteita ja muotoutumista sekä ymmärtää, että elämänkatsomuksen lähtökohdat olisivat voineet poiketa nykyisistä.

V ET05 Uskonnot ja uskonnottomuus/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää kykyä lukea, tulkita ja ymmärtää erilaisia uskonnollisia ja uskonottomia maailmankatsomuksia sekä kykyä verrata niiden lähtökohtia ja elämäntapaa omaan elämänkatsomukseensa. Tutustuu uskontojen, uskonnollisuuden ja uskonottomuuden tieteelliseen tutkimukseen, määrittelyyn ja selittämiseen sekä uskontokritiikkiin. Hallitsee käsitteitä, tietoa ja taitoja, joiden avulla hän osaa pohtia ja analysoida maailmankatsomuksellisiin järjestelmiin, kuten sekulaariin humanismiin ja uskontoihin, liittyviä kysymyksiä sekä muodostaa niihin oman perustellun kantansa. Perehtyy suuriin maailmanuskontoihin ja hahmottaa niiden keskeisiä piirteitä, sisäistä monimuotoisuutta sekä vaikutusta kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Perehtyy ateismin, agnostismin ja humanismin historiaan. Ymmärtää, että uskonnottomuus ja uskonnollisuus ovat historiallisesti rakentuneita, monimuotoisia ja muuttuvia ilmiöitä, joilla on vahva kulttuurinen ja yhteiskunnallinen merkitys.

V ET06 Tulevaisuus/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu tulevaisuuden tutkimisen keinoihin ja tehtäviin sekä ymmärtää, että vaikka tulevaisuutta on vaikea ennustaa, siihen voidaan vaikuttaa arvoilla, teoilla ja valinnoilla. Hahmottaa erilaisia suhtautumistapoja teknologian kehitykseen ja osaa arvioida, miten tekninen muutos vaikuttaa yhteiskuntaan, kulttuuriin ja ympäristöön. Omaksuu valmiuksia, niin asenteita, tietoja kuin tunteita, kestävästi tulevaisuuden rakentamiseen ja ymmärtää ilmastonmuutoksen vaikutuksia sekä sen torjumisen keinoja ja niiden esteitä. Osaa arvioida tieteellis-teknologisen vallankumouksen vaikutusta nykyaikaisiin yhteiskuntiin, maailmankatsomuksiin ja omaan elämänkatsomukseensa. Ymmärtää utopioiden ja dystopioiden merkityksen historiallisten, ajankohtaisten ja tulevaisuuden kysymysten heijastajina.

FILOSOFIA

FILOSOFIAN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

FILOSOFÍA

Filosofian opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa hahmottaa filosofisia ongelmia sekä niiden erilaisia mahdollisia ratkaisuja filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin kysymyksiin sovellettuina. Osaa käsitteellisesti eritellä, jäsentää ja arvioida informaatiota, erityisesti erilaisia väitteitä, niiden merkityksiä ja perusteluja. Hallitsee johdonmukaisen argumentaation perustaidot, mikä auttaa kehittämään omaa ajattelua, arvioimaan sitä kriittisesti sekä pohtimaan sen rajoja eri tieteenaloilla ja arkielämässä. Kykenee arvioimaan moraalisia ongelmia ja niiden mahdollisia ratkaisuja sekä sitoutumaan eettisiin periaatteisiin. Oppii pohtimaan ja jäsentämään käsitteellisesti laajoja kokonaisuuksia sekä ajattelemaan ja toimimaan arvostelukykyisesti niin eettisissä kysymyksissä kuin muillakin elämänalueilla myös informaation ollessa epävarmaa tai ristiriitaista. Kehittää kykyään ilmaista näkemyksiään järkipäisesti perustellen.

P FI01 Johdatus filosofiseen ajatteluun/pakollinen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija muodostaa käsityksen filosofian luonteesta ja menetelmistä tutustumalla filosofisiin ongelmiin ja niiden mahdollisiin ratkaisuihin. Oppii arvioimaan väitteiden totuutta sekä harjaantuu esittämään ja vaatimaan erilaisille väitteille perusteluja. Tuntee ja oppii soveltamaan filosofian työtapoja, kuten oletusten kyseenalaistamista, käsitteiden luokittelua ja määrittelyä. Perehtyy joihinkin keskeisiin filosofisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin käsitteellisiin erotteluihin.

P FI02 Etiikka/pakollinen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin. Osaa perustella käsityksiä hyvästä ja oikeasta. Osaa esittää johdonmukaisia eettisiä argumentteja sekä perustella moraalien velvoittavuutta. Oppii jäsentämään oman elämänsä merkityksellisyyttä ja elämänvalintojaan filosofisen käsitteistön avulla. Osaa eritellä ja arvioida toimintaa eettisesti. Osaa soveltaa etiikkaa yhteiskuntaa ja ympäristöä koskeviin kysymyksiin.

V FI03 Yhteiskuntafilosofia/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy joihinkin yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin. Oppii erittelemään oikeudenmukaisuutta, vapautta, tasa-arvoa ja vallankäyttöä yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden toiminnassa. Pystyy arvioimaan filosofisesti yhteiskunnan rakennetta ja sen oikeutusta. Osaa soveltaa oppimaansa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Ymmärtää oikeuksien merkityksen yhteiskunnan perustana.

V FI04 Totuus/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa erottaa mielipiteet tosiasiaväittämistä ja ymmärtää tarpeen perustella tosiasiaväittämät. Ymmärtää kielen ja merkitysten roolin todellisuuden hahmottamisessa. Osaa eritellä ja arvioida filosofisia teorioita totuudesta, tiedosta, todellisuuden luonteesta ja tieteestä. Osaa jäsentää ja eritellä tieteellisen tutkimuksen, päättelyn ja selittämisen luonnetta. - Oppii arvioimaan tilanteita, joissa eri tutkimukset antavat erilaisia tuloksia ja toimintavaihtoehtoja.

PSYKOLOGIA

PSYKOLOGIAN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Psykologian opetuksen yleisenä tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa tutkimustiedon pohjalta ihmisen toiminnan kokonaisuutena, joka perustuu psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vuorovaikutukseen. Hallitsee psykologian keskeisiä käsitteitä ja kysymyksenasetteluja.

Osaa hankkia psykologista tietoa eri tietolähteistä ja kykenee arvioimaan tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä. Pystyy arvioimaan psykologisen tutkimuksen mahdollisuuksia, rajoituksia ja eettisiä näkökulmia sekä tutkimustiedon soveltamista. Ymmärtää psykologista tietoa siten, että pystyy soveltamaan tietojaan oman hyvinvointinsa edistämiseen sekä omien opiskelu- ja ajattelutaitojensa kehittämiseen. Osaa hyödyntää ja soveltaa psykologian tietoja laaja-alaisen ilmiöiden jäsentämiseen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen.

P PS01 Toimiva ja oppiva ihminen/pakollinen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää sen, millainen tiede psykologia on, ja sen, että psykologinen tieto perustuu tutkimuksiin. Osaa kuvailla tieteellisen ajattelun peruspiirteitä psykologian näkökulmasta. Osaa eritellä ihmisen toimintaan liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä. Tutustuu johonkin hyvinvoinnin ilmiöön psyykkisestä, biologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Osaa eritellä oppimiseen liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä sekä arvioida ja kehittää sen pohjalta omaa oppimistaan ja opiskeluaan.

V PS02 Kehittyvä ihminen/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa eritellä ihmisen yksilölliseen kehitykseen vaikuttavia tekijöitä ja niiden keskinäistä vuorovaikutusta. Osaa kuvailla lapsuus- ja nuoruusiän sosioemotionaalista ja kognitiivista kehitystä sekä soveltaa niihin liittyvää teoria- ja tutkimustietoa. Ymmärtää kokonaisvaltaisesti kehityksen yksilöllisyyttä ja jatkuvuutta. Osaa soveltaa kehityspsykologista tietoa itsensä ja muiden ihmisten ymmärtämiseen. Osaa kuvailla, miten ihmisen kehitystä tutkitaan.

V PS03 Tietoa käsittelevä ihminen/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tunnistaa kognitiivista toimintaa ohjavia yleisiä periaatteita ja osaa soveltaa niitä kognitiivisten ilmiöiden tarkastelemiseen. Osaa selittää, miten havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti ovat yhteydessä ihmisen muuhun tiedonkäsittelyyn. Ymmärtää kielen merkitystä ihmisen toiminnalle. Ymmärtää päätöksenteon kognitiivista perustaa. Tunnistaa joi-takin yleisimpiä kognitiivisen toiminnan häiriöitä. Osaa suunnitella ja esitellä yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen ja arvioida menetelmään liittyviä vahvuuksia ja heikkouksia.

V PS04 Tunteet ja mielenterveys/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa selittää tunteiden muodostumista ja niiden kulttuurisidonnaisuutta. Ymmärtää tunteiden merkityksen ihmisen toimintaan ja psyykkiseen hyvinvointiin sekä saa valmiuksia soveltaa tätä tietoa. Osaa selittää mielenterveyteen ja psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä soveltaa tätä tietoa. Tunnistaa yleisimpiä mielenterveyden ongelmia. Osaa

kuvailla biologisia, psyykkisiä, sosiaalisia ja kulttuurisidonnaisia tekijöitä mielen-terveyshäiriöiden taustalla ja hoidossa. Syventyy yhden mielen-terveyshäiriön syihin, oireisiin ja hoitoon.

V PS05 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen/valtakunnallinen valinnainen 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa kuvailla yksilöllisten ominaisuuksien eroja ja niiden geneettistä perustaa. Osaa tarkastella persoonallisuutta kokonaisuutena eri näkökulmista ja soveltaa tätä tietoa omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistamisessa. Osaa kuvailla yksilöllisiä eroja älykkyydessä ja luovuudessa. Osaa tarkastella sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitystä yksilön toimintaan. Osaa soveltaa psykologian tietoja erilaisuuden ymmärtämiseen ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen.

K PS06 Abi kertaus/koulukohtainen valinnainen 2 op

Moduulien oppisisältöjen kertaaminen ja psykologian eri moduulien asioiden jäsentäminen toisiinsa kytkeytyviksi asiakokonaisuuksiksi. Erilaisten psykologisten ilmiöiden keskinäisten yhteyksien, vaikutusmekanismien ja syyseuraussuhteiden ymmärtäminen.

HISTORIA

OPPIAINEEN TEHTÄVÄ

Historian opetus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä ja edellytyksiä ymmärtää oman aikansa maailmaa sekä sen muutosprosesseja. Se antaa välineitä nykyisyyden ymmärtämiseen ja avaa näkökulmia tulevaisuuden kehityksen pohittamiseen. Kulttuurien tuntemusta edistävänä oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä sekä tukee opiskelijan kasvua aktiiviseksi ja moninaisuutta ymmärtäväksi yhteiskunnan jäseneksi. Opetuksen lähtökohtana on historian luonne tieteenalana. Huomiota kiinnitetään historiallisen tiedon rakentumisen perusteisiin ja tiedon luotettavuuden kriittiseen arviointiin sekä ilmiöiden moniperspektiiviseen selittämiseen. Historian opiskelu kehittää kykyä hankkia tietoa, erottaa oleellinen tieto epäolennaisesta ja käsitellä laajoja tietokokonaisuuksia. Erityisenä tarkastelun kohteena ovat menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden väliset riippuvuussuhteet sekä historian tiedon tulkinnallisuus ja sen käyttö yhteiskunnassa. Opetuksen tehtävänä on vahvistaa opiskelijan historiallista ajattelua. Historiallinen ajattelu koostuu historiatiedon tulkinnallisen luonteen ymmärtämisestä. Historian peruskäsitteiden, muutoksen ja jatkuvuuden sekä syyn ja seurauksen, hallinta on oleellinen osa historiallista ajattelua. Historialliseen ajatteluun kuuluu myös historian tekstitaitojen hallinta, kuten kyky analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä ja arvioida niiden tuottajien tarkoituksia. Historialle ominainen tapa lukea ja tulkita lähteitä antaa valmiuksia arvioida tiedon luotettavuutta myös tämän päivän maailmassa. Historian opetuksessa tarkastellaan nykyisyyteen johtanutta kehitystä, ihmisen ja ympäristön välistä suhdetta sekä kulttuurin, vallankäytön ja talouden vuorovaikutusta. Siinä perehdytään yksilön merkitykseen ja mahdollisuuksiin toimijana nyt ja tulevaisuudessa sekä pohditaan yksilöiden ja väestöryhmien toiminnan taustatekijöitä ja motiiveja historiallisissa konteksteissaan. Historian opetuksessa opiskelijat myös harjoittelevat historiallista empatiaa eli asettumista menneisyyden ihmisen asemaan kulloisessakin kontekstissa. Tarkoituksena on pyrkiä ymmärtämään menneisyyden ihmisten tekemiä ratkaisuja. Opetuksessa korostetaan ihmisoikeuk-

sien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä sekä demokratian ja kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia oman aikamme ja tulevaisuuden haasteiden ratkaisemisessa. Suomen historiaa tarkastellaan maailmanhistorian taustaa vasten.

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN OPPIAINEESSA

Historia tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä ja kasvua eettiseen toimijuuteen. Se auttaa opiskelijaa kasvamaan sivistyneeksi ja avarakatseiseksi yhteiskunnan jäseneksi. Historian opetuksen tavoitteet toteutuvat linkittyen laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin. Historia vahvistaa opiskelijan hyvinvointiosaamista kehittämällä eettistä ajattelua, myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset ja heidän näkökulmansa sekä tarpeensa huomioon. Oppiaine tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuvaa sekä edistää omien vahvuuksien tunnistamista ja hyödyntämistä. Lisäksi se syventää ymmärrystä hyvinvointiyhteiskuntien kehityksestä. Vuorovaikutusosaaminen näkyy historian opetuksessa oppiaineen tavoitteissa ja työskentelytavoissa. Historialle ominaiset työtavat ovat keskustelevia, opiskelijälähtöisiä ja vuorovaikutteisia. Opinnoissa on olennaista oppia kohtaamaan, ymmärtämään ja hyväksymään erilaisia ajattelu- ja työskentelytapoja. Toisten kuunteleminen ja ymmärtäminen sekä toisten näkemyksiä arvostava argumentaatio edistävät oppimisen lisäksi sosiaalisia ja yhteistyötaitoja, kehittävät myötätuntotaitoja sekä vahvistavat kaikkien osallisuutta ja myönteistä oppimisilmapiiriä. Historian oppiaineen lähtökohtana on oppia hyödyntämään ja arvioimaan kriittisesti erilaisia tietolähteitä ja niiden luotettavuutta sekä ymmärtämään ja arvostamaan tutkitun tiedon merkitystä. Opetuksessa opiskelija harjaantuu tuottamaan, yhdistelemään ja soveltamaan tietoa monialaisissa verkostoissa rohkeasti, luovasti ja tulevaisuuteen suunnaten. Historia vahvistaa monelta osin opiskelijan monitieteisen ja luovan osaamisen sekä monilukutaidon kehittymistä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Historian opetuksessa korostetaan yhteiskunnallista osaamista tukevalla tavalla ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä. Demokratian, aktiivisen kansalaisuuden ja kansainvälisen yhteistyön moninaisia mahdollisuuksia tarkastellaan kestävän tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti. Lähdekriittisyyden ja medialukutaidon vahvistaminen ovat oppiaineessa keskeisessä roolissa. Historian opiskelu auttaa opiskelijaa tulemaan tietoiseksi historian yhteiskunnallisesta ja poliittisesta käytöstä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan sitä. Historiatietoisuus antaa pohjaa opiskelijan demokraattiselle osallistumiselle ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämiseksi. Historian oppiaineessa tarkastellaan yksilön, luonnon ja yhteiskunnan välisten riippuvuussuhteiden muutosta pitkällä aikavälillä. Näitä käsitellään osana kestävää tulevaisuutta eettisyyden ja ympäristöosaamisen tavoitteiden mukaisesti. Historia syventää käsitystä siitä, miten yhteiskunnan nykyinen arvopohja on syntynyt, ja antaa valmiuksia moniulotteisten ilmiöiden ymmärtämiseen ja ratkaisemiseen humanistisesta näkökulmasta. Historiallinen empatia vahvistaa opiskelijan kykyä monipuoliseen eettiseen pohdintaan. Kulttuurien ja kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistavana oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä vahvistaen globaali- ja kulttuuriosaamista. Historian opetus tukee opiskelijan kasvua moninaisuutta ymmärtäväksi ja kansainvälisyyteen suuntautuneeksi yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi. Historian oppiaineessa korostetaan jokaisen oikeutta omiin kulttuurisiin juuriinsa.

P HI01 Ihminen, ympäristö ja historia/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää ja tuottaa historian tiedonalalle ominaista asiatekstiä sekä hallitsee tilastojen lukutaidon. Ymmärtää historiallisen tiedon luonteen ja osaa käyttää historiallisia lähteitä sekä arvioida niitä kriittisesti. Tuntee eurooppalaisten yhteiskuntien ja globaalin talouden jär-

jestelmän muodostumisen keskeiset prosessit. Ymmärtää nykypäivän taloudellisiin, yhteiskunnallisiin ja väestöllisiin ilmiöihin johtaneen kehityksen sekä osaa eritellä siihen vaikuttaneita tekijöitä. Osaa analysoida väestön, talouden ja yhteiskuntarakenteiden kehitystä ja riippuvaisuutta ympäristöstä. Osaa arvioida kriittisesti teknologian ja informaation muutoksen merkitystä ihmisten elinolojen muokkaajana.

P HI02 Kansainväliset suhteet/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tuntee kansainvälisen politiikan peruskäsitteistön, toimintatavat ja keskeisimmät kehityslinjat. Osaa hyödyntää monipuolisia tietolähteitä ja tunnistaa tiedonvälitykseen liittyvää mielipidevaikuttamista eri aikoina. Osaa eritellä aatteiden ja taloudellisten eturistiriitojen merkityksen kansainvälisten suhteiden historiassa sekä pystyy arvioimaan niiden vaikutusta nykypäivään ja tulevaisuuteen. Osaa analysoida kansainvälisten yhteistyörakennelmien sekä vastakkainasettelujen syitä, vaikutuksia ja ratkaisumahdollisuuksia. Seuraa aktiivisesti mediaa ja osaa tarkastella kriittisesti kansainvälisiä kysymyksiä. Osaa eritellä ja arvioida historian käyttöä politiikan välineenä.

P HI03 Itsenäisen Suomen historia/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää Suomen valtiollisen kehityksen, kansainvälisen aseman ja yhteiskunnan muotoutumisen osana eurooppalaista ja kansainvälistä kehitystä. Tuntee suomalaisen kulttuurin, yhteiskunnan ja talouden keskeiset muutokset, ymmärtää niiden merkityksen 1860-luvulta nykypäivään ja osaa arvioida tulevaisuuden mahdollisuuksia. Ymmärtää talouden, yhteiskunnan, kulttuurielämän sekä aatteellisen ja valtiollisen elämän ilmiöiden keskinäisen riippuvuuden ennen ja nykyään. Pystyy arvioimaan Suomen historiasta tehtyjä tulkintoja ja niiden taustalla olevia vaikuttimia historiallisessa kontekstissaan. Osaa eritellä suomalaiseen identiteettiin ja kulttuuriin eri aikoina liitettyjä ominaisuuksia, mielikuvia ja ihanteita sekä niiden vaikutusta nykypäivän Suomeen.

V HI04 Eurooppalainen ihminen/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tuntee keskeisen länsimaisen kulttuuriperinnön ja osaa eritellä sen muodostumista vuorovaikutuksessa muiden kulttuuripiirien kanssa. Ymmärtää tieteen, taiteen, ihmiskuvan ja sukupuoliroolien muutoksen suhteessa yhteiskunnalliseen kehitykseen. Ymmärtää taiteen ja populaarikulttuurin merkityksen historiakäsityksen luomisessa. Osaa eritellä tieteen saavutusten merkitystä ja eri aikakausien maailmankuvia. Osaa arvioida erilaisten aatteiden kehitystä sekä niiden vaikutuksia ympäröivään maailmaan. Pystyy analysoimaan kulttuuria sen historiallisessa kontekstissa sekä ymmärtämään kulttuurin ja politiikan keskinäisen vuorovaikutuksen. Osaa tarkastella eurooppalaista kulttuuria osana kulttuurin globalisaatiota.

V HI05 Ruotsin itämaasta Suomeksi/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tuntee Suomen alueen historiallisia lähteitä ja osaa arvioida niitä kriittisesti. Tuntee suomalaista, saamelasta ja muiden vähemmistöryhmien kulttuuriperintöä ja arjen historiaa. Hallitsee Suomen historialliset kehityslinjat sekä niiden yhteydet pohjoismaiseen kehitykseen ja Itämeren alueeseen. Kykenee yhdistämään historialliset kehityslinjat oman kotiseutunsa historiaan ja näkee kehityksen myös yksittäisen ihmisen kannalta. Osaa eritellä Suomen väestö-, sosiaali- ja taloushistoriallisen kehityksen. Osaa

arvioida suomalaisen sivistyksen yhteydet länsimaiseen kulttuuriin. Osaa tarkastella Suomen historian käyttöä politiikassa ja identiteetin luomisessa.

V HI06 Maailman kulttuurit kohtaavat/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää kulttuurien vuorovaikutusta koskevia teorioita ja käytänteitä. Tunnistaa kulttuuristen arvojen ja maailmankuvien ilmenemisen arkielämässä ja sosiaalisissa suhteissa. Osaa eritellä kulttuurien välistä vuorovaikutusta sekä historiallisessa että nykypäivän kontekstissa. Analysoi esimerkiksi taiteissa, uskonnossa ja sosiaalisissa rakenteissa esiintyviä kulttuurisia arvoja ja käytäntöjä. Erittelee kulttuurien moninaisuutta historiallisena osana eurooppalaista kulttuuria ja pystyy arvioimaan sille annettuja merkityksiä. Osaa kriittisesti eritellä ja arvioida kulttuurisia eroja koskevia väitteitä, eri kulttuureihin liitettyjä stereotypioita sekä kulttuurien vaikutusta yksilöön. Tuottaa yksin tai ryhmässä historiallista asiatekstiä käyttämällä monipuolisesti ja kriittisesti lähdeaineistoa.

K HI07 Sotahistoria/koulukohtainen valinnainen

Sotahistorian moduuli perehdyttää opiskelijaa sodan merkitykseen ihmiskunnan historiassa ja syventää perusmoduulien historiatietoutta.

K HI08 Antiikin historia/koulukohtainen valinnainen

Moduuli perehdyttää opiskelijaa vanhan ajan maailmaan.

K HI09 Populaarikulttuurin historia/koulukohtainen valinnainen

Perehdytään populaarikulttuurin merkitykseen osana länsimaista kulttuuria.

K HI10 Paikallishistoria/koulukohtainen valinnainen

Moduulissa perehdytään oman alueen historiaan osana laajempaa historiallista kehitystä.

K HI11 Itämeren historia/koulukohtainen valinnainen

Moduulin sisällöstä lisätietoja historian opettajalta.

YHTEISKUNTAOPPI

YHTEISKUNTAOPIN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Yhteiskuntaopin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät yhteiskuntaopin merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtämiseen sekä yhteiskunnallisen tiedon hankkimiseen ja soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija pystyy rakentamaan vastuuntuntoisen, demokraattisen, tasa-arvoa kunnioittavan ja moninaisuutta ymmärtävän yhteiskuntakäsityksen. Ymmärtää omien yhteiskunnallisten käsitystensä muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä. Motivoituu syventämään kiinnostustaan yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja ymmärrystään niiden merkityksellisyydestä.

Yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtäminen

Tavoitteena on, että opiskelija tuntee yhteiskuntaa koskevan tiedon muodostumisen perusteet sekä hallitsee keskeisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen käsitteistön. Tuntee Suomen yhteiskuntajärjestelmän, oikeusjärjestelmän ja talouselämän perusteet ja toimintatavat ja niiden taustalla vaikuttaneen historiallisen kehityskulun sekä osaa suhteuttaa ne eurooppalaiseen ja kansainvälisiin yhteyksiin. Ymmärtää vaikutusmahdollisuutensa muuttuvan demokraattisen yhteiskunnan jäsenenä paikallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla ja on motivoitunut toimimaan aktiivisena ja vastuullisena kansalaisena kestävän kehityksen mukaisesti.

Yhteiskunnallisen tiedon hankkiminen ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija pystyy hankkimaan monipuolista yhteiskunnallista ja taloudellista ajankohtaista aineistoa eri lähteistä myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen sekä tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti sanallista, kuvallista ja tilastollista informaatiota. Osaa muodostaa monipuolisesti perusteltuja näkemyksiä arvosidonnaisista ja kiistanalaisista yhteiskunnallisista ja taloudellisista kysymyksistä. Osaa eritellä moniulotteisten yhteiskunnallisten ilmiöiden välisiä yhteyksiä, vertailla yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen vaihtoehtoja sekä arvioida yhteiskunnallisten päätös- ja toimintavaihtoehtojen erilaisia motiiveja ja vaikutuksia eri väestöryhmien ja ympäristön kannalta.

P YH01 Suomalainen yhteiskunta/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa lukea ja tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä. Ymmärtää suomalaisen yhteiskuntarakenteen perusteet. Tuntee kansalaisen perusoikeudet ja vaikuttamiskeinot ja -mahdollisuudet, osaa toimia aktiivisena kansalaisena sekä kiinnostuu yhteiskunnallisesta osallistumisesta. Tuntee hyvinvointivaltion ja oikeusvaltion perusteet ja pystyy vertailemaan erilaisia hyvinvointimalleja Pohjoismaissa, Euroopassa ja muualla maailmassa. Osaa tarkastella ja arvioida median välityksellä tapahtuvaa yhteiskunnallista vaikuttamista. Pystyy tarkastelemaan demokratian mahdollisuuksia ja haasteita analyttisesti erilaisista näkökulmista. Osaa arvioida kriittisesti yhteiskunnallista tietoa ja yhteiskunnallisten päätösten perusteita paikallisella ja valtiollisella tasolla sekä niiden vaikutuksia eri väestöryhmien ja yhteiskunnallisten toimijoiden kannalta. Osaa suunnitella tarkoituksenmukaisia keinoja käyttävää poliittista kansalaisvaikuttamista paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten kysymysten ratkaisemisessa.

P YH02 Taloustieto/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää talouteen liittyviä uutisia ja kiinnostuu seuraamaan niitä. Tuntee kansantaloustieteen käsitteet ja peruslähtökohdat. Osaa tulkita talouteen liittyviä tilastoja ja kuvioita. Ymmärtää työn ja yrittäjyyden merkityksen taloudessa ja yhteiskunnassa. Osaa tehdä perusteltuja taloudellisia päätöksiä sekä hallita ja suunnitella omaa talouttaan. Osaa tarkastella taloudellisia kysymyksiä myös eettiseltä kannalta ymmärtäen Suomen kytkeytymisen globaaliin talouteen. Osaa arvioida kriittisesti taloutta koskevassa keskustelussa esitettyjä argumentteja sekä analysoida talouspoliittisten ratkaisujen erilaisia vaihtoehtoja, niiden taustoja ja vaikutuksia.

P YH03 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa laaja-alaisesti globalisatiota ja Suomen asemaa osana sitä. Ymmärtää eurooppalaista ja kansainvälisiin sopimuksiin perustuvaa yhteistyötä ja verkottumista. Tuntee Euroopan unionin toimintaa sekä osaa hankkia ja arvioida kriittisesti sitä koskevaa tietoa. Ymmärtää vaikutusmahdollisuutensa ja osaa toimia EU- ja globaalikansalaisena. Osaa eritellä globalisaation ja Euroopan yhdentymisen tarjoamia etuja ja haittoja oman elämänsä ja Suomen taloudellisen ja poliittisen järjestelmän kannalta. Osaa eritellä ja arvioida kansalaisten turvallisuuteen ja kansainväliseen turvallisuusympäristöön liittyviä muutoksia, uhkia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia.

V YH04 Kansalaisen lakitieto/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tuntee Suomen oikeusjärjestyksen ja ymmärtää sen toimintaa ohjaavat oikeudellisen ajattelun periaatteet. Osaa etsiä oikeudellisen tiedon lähteitä, tulkita niitä ja soveltaa niiden antamaa tietoa. Tuntee oikeutensa ja velvollisuutensa kansalaisena, työntekijänä ja kuluttajana sekä osaa soveltaa tätä tietoa tavanomaisia oikeusasioita koskeviin kysymyksiin. Osaa eritellä oikeudellisia kysymyksiä koskevaa julkista keskustelua ja arvioida siinä esitettyjä näkemyksiä.

TERVEYSTIETO

TERVEYSTIEDON OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Terveystiedon opetuksen tavoitteena on, että opiskelija pystyy luomaan kokonaiskuvaa terveydestä ja sen yksilöllisistä, yhteisöllisistä, yhteiskunnallisista ja globaaleista edellytyksistä, pystyy tekemään perusteltuja ehdotuksia siitä, miten omaa, muiden ihmisten sekä ympäristön terveyttä ja turvallisuutta voidaan ylläpitää tai edistää, sekä osaa käyttää terveystiedon käsitteitä asianmukaisesti. Osaa hakea tietoa eri lähteistä, soveltaa ja analysoida terveyteen liittyvää tietoa sekä arvioida tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä, ymmärtää tieteellisen tiedon ja arkitiedon eron terveyden ja sairauksien riskien, syiden, vaikutusmekanismien ja seurausten selittämisessä sekä osaa perustella näkemyksiään tutkimustiedon avulla. Osaa analysoida ja arvioida omien tarpeiden, käsitysten, kokemusten, asenteiden ja arvojen ohjaavaa vaikutusta terveyteen liittyvissä valinnoissa sekä omien elintapojen ja kulutustottumusten vaikutuksia terveyteen ja ympäristöön. Osaa analysoida terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä sekä kestävä kehityksen edellytyksiä ja vaikutuksia terveyteen osaa valita itselle sopivia ja tilanteen kannalta tarkoituksenmukaisia oppimisen tapoja ja asettaa tavoitteita omalle oppimiselleen sekä pystyy arvioimaan niiden saavuttamista realistisesti.

P TE01 Terveys voimavarana/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pystyy kuvailemaan ja jäsentelemään keskeisiä ihmisen voimavaroja ja terveyttä määrittäviä tekijöitä sekä analysoidaan niiden yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja terveyteen. Osaa selittää erilaisten terveyskulttuurien ilmiöiden muodostumista ja arvioida niiden merkitystä terveydelle sekä soveltaa keskeisiä sosiaalipsykologisia malleja ja teorioita elintapojen omaksumisen selittämisessä. Tunnistaa omiin elintapoihinsa vaikutta-

via tekijöitä ja pystyy arvioimaan elintapavalintojen merkitystä omalle ja lähiympäristön terveydelle sekä antamaan perusteltuja ehdotuksia siitä, miten terveyttä edistäviä elintapoja voidaan ylläpitää ja vaarantavia ehkäistä.

V TE02 Ympäristö ja terveys/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tietää tutkimustiedon hankkimisen periaatteista ja tutkimusprosessin vaiheista sekä osaa soveltaa näitä tietoja ja kuvata perustellen, miten terveyteen, terveyskäyttäytymiseen ja toimintakykyyn liittyvistä aiheista voidaan saada luotettavaa ja monipuolista tutkimustietoa. Osaa hakea tietoa ja pystyy vertailemaan eri lähteiden luotettavuutta. Osaa kuvata terveysviestinnän muotoja ja vaikutuskeinoja sekä analysoida terveysviestinnän merkitystä ihmisten terveyskäsitteille ja terveydelle. Osaa esitellä ja analysoida fyysisen ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveydelle sekä arvioida omien elintapojen ja kulutustottumusten merkitystä ympäristön terveydelle ja terveellisyydelle. Osaa eritellä riippuvuuden muotoja ja niiden syntyyn vaikuttavia tekijöitä sekä analysoida riippuvuuksiin liittyviä terveys- ja muita haittoja.

V TE03 Yhteiskunta ja terveys/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija osaa kuvata ja analysoida yhteiskunnallisten olosuhteiden, sosiaali- ja terveyspolitiikan ja muun yhteiskuntapolitiikan, tieteen sekä teknologian muutosta, kehitystä ja yhteyksiä väestön terveyteen. Pystyy erittelemään keskeisten tarttumattomien ja tartuntatautien riskitekijöitä, esittämään perusteltuja ratkaisuja näiden ehkäisemiseksi sekä arvioidaan sairauksien ja tautien merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle sekä elintapojen vaikutuksia tarttumattomien ja tartuntatautien näkökulmasta. Osaa esitellä perustellen, mihin sosiaali- tai terveyspalveluihin yksilö voi hakeutua erilaisissa tilanteissa, arvioida kriittisesti palvelujen järjestämistä ja tuottamista sekä arvioida sosiaali- ja terveyspalvelujen, itsehoidon ja omahoidon merkitystä terveydelle. Osaa analysoida terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä, kuvata ja arvioida terveyteen ja terveyden eriarvoisuuteen vaikuttavia tekijöitä Suomessa ja globaalisti sekä analysoida terveyserojen kaventamiseen vaikuttavia tekijöitä.

K TE04 Terveystiedon kertauskurssi/koulukohtainen valinnainen

Nivotaan eri moduuleissa esiin tulleita asioita yhteen. Hahmotetaan eri asioiden välisiä yhteyksiä ja suuria aihekokonaisuuksia. Varmistetaan käsitteiden hallintaa ja ajatusmallien laajenemista. Harjoitellaan erilaisia vastaus- ja tehtävätyyppejä sekä vastauksen jäsentelyä. Ylioppilaskokeeseen valmistautuminen.

LIIKUNTA

LIIKUNNAN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Liikunnan opetuksen tavoitteena on, että opiskelija oppii soveltamaan liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä). Oppii arvioimaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus) sekä saadun tiedon pohjalta harjoittamaan niitä. Osaa tehdä perusteltuja valintoja fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn kehittämiseksi

sekä fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi. Kehittää taitoa itsearviointiin (tavoitteenasettelu, suunnitelma ja toteutus tavoitteiden suuntaisesti sekä edistymisen arviointi). Yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti. Toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, oppii auttamaan ja avustamaan muita liikuntatunneilla, tukee yhteisöllisyyttä kannustamalla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia.

P LI01 Osaava liikkuja/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä). Osaa toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia. Yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

P LI02 Aktiivinen elämäntapa/pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija arvioi fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus) sekä asettaa kehittämistavoitteita saadun tiedon pohjalta. Osaa tehdä oman toimintakyvyn ja ympäristön kannalta perusteltuja valintoja fyysisen toimintakyvyn kehittämiseksi ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi. Toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia. Yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

V LI03 Uudet mahdollisuudet/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija harjoittaa ja soveltaa liikuntataitoja ja -tietoja monipuolisesti ja uusin tavoin. Harjaantuu kehon hallinnassa. Tunnistaa tunteitaan, toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittaen sekä tukee yhteisöllisyyttä toisia auttaen ja kannustaen. Yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

V LI04 Yhdessä liikkuen/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija toimii yhdessä asetetun liikunnallisen tavoitteen saavuttamiseksi. Toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, auttaa ja kannustaa muita liikuntatunneilla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia. Yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti.

V LI05 Virkistystä liikunnasta/valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija arvioi omaa jaksamistaan ja vireyttään sekä osaa tehdä perusteltuja liikunnallisia valintoja toiminta- ja opiskelukyvyn lisäämiseksi. Ymmärtää, miten liikunnan avulla voidaan edistää jaksamista ja opiskeluvireyttä. Osallistuu toimintaan asiallisesti, aktiivisesti ja yhteisöllisyyttä edistäen.

Koulukohtaiset kurssit

Koulukohtaiset syventävät ja soveltavat liikuntakurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä (S= suoritettu / H= hylätty), ellei kurssin yhteydessä toisin mainita.

K LI06 Wanhat tanssit/koulukohtainen valinnainen

Pari- ja salonkitansseja. Wanhojen päivän juhlatanssiaisten suunnittelua ja harjoittelua.

K LI07 Palloilu/koulukohtainen valinnainen

Sisä- ja ulkopallopelejä ryhmän valintojen mukaan. Voidaan toteuttaa joko syys- tai kevätlukukaudella.

K LI08 Kuntosaliharjoittelu/koulukohtainen valinnainen

Kuntosaliharjoittelun perusteet, oman kunto-ohjelman suunnittelu, lihashuolto ja rentoutuminen. Toteutetaan osittain itsenäisenä moduulina.

K LI10 Kuntonyrkkeily/koulukohtainen valinnainen

Itsepuolustustaitojen, lihaskunnon, kestävyys, koordinaation ja rytmitajun ylläpitäminen ja kehittäminen. Nyrkkeilyn perustekniikkaa, välineharjoitteita esim. säkki- ja pistehanskanyrkkeilyä, naruhyppelyä sekä lihaskuntoharjoituksia.

Toteutus arki-iltana Kiteellä yhdessä Keski-Karjalan kansalaisopiston kanssa.

K LI11 Laskettelu/koulukohtainen valinnainen

Laskettelu, lumilautailu tai telemark. Toteutus viikonloppukurssina.

K LI12 Musiikkiliikunta/koulukohtainen valinnainen

Kuntojumppaa, aerobicin ja ajankohtaisten ryhmäliikuntalajien eri muotoja sekä erilaisia tanssilajeja opiskelijoiden toiveiden mukaan.

K LI13 Palloilun taitokurssi/koulukohtainen valinnainen

Keskitytään yhteen tai kahteen lajiin, esim. salibandy. Lajit voivat vaihdella vuosittain.

K LI14 Talvilajikurssi/koulukohtainen valinnainen

Erlaisia talviliikuntalajeja, esimerkiksi hiihto, luistelu, jääpelit, retkiluistelu ja lumikenkäily.

K LI15 Rentoudu - virkisty – kiinteydy/koulukohtainen valinnainen

Joogaa, kehonhallintaa, vartalon syvien tukilihasten vahvistamista, erilaisia venyttely- ja rentoutumistapoja sekä kuntoliikuntaa.

K LI16 Juoksukurssi/koulukohtainen valinnainen

Pyritään harjoittelemaan, valmistautumaan ja osallistumaan juoksutapahtumaan. Tavoitteena fyysisen kunnon kehittäminen ja turvallisen juoksutekniikan löytäminen. Sopii sekä aloittelijoille että juoksua harrastaville.

KUVATAIDE

KUVATAITEEN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Kuvataiteen opetuksen yleiset tavoitteet on jäsennetty kolmeksi tavoitealueeksi: Kuvien merkitys, Osallisuus ja toimijuus sekä Ilmaisun ja tulkinnan taidot.

Kuvien merkitys

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa. Rakentaa kulttuuri-identiteettiään erilaisia kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Kehittää valmiuksiaan ja vahvuuksiaan vastaanottaa, ymmärtää ja tuottaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä. Tulkitsee, millaisia esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin kytkeytyy. Tutkii kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle eri aikoina ja eri kulttuureissa. Ymmärtää aistinautintojen, mielikuvien, tunteiden ja luovan ajattelun merkityksen omalle oppimiselle ja hyvinvoinnille.

Osallisuus ja toimijuus

Tavoitteena on, että opiskelija ottaa kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin. Osaa soveltaa kuvallisen tuottamisen, viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä, osallistumisessa ja vaikuttamisessa. Kehittää kriittistä ajatteluaan ympäristön havainnoinnissa ja omassa toiminnassa. Hyödyntää mielikuvia kuvallisessa ajattelussa, luomisprosessissa ja vaihtoehtoisten toimintatapojen kuvittelussa. Osaa käyttää tutkivaa lähestymistapaa suunnittelussa, työskentelyssä ja kuvailmaisussa. Ottaa toiminnassaan huomioon kulttuurisen moninaisuuden ja kestäväen elämäntavan näkökulmia.

Ilmaisun ja tulkinnan taidot

Tavoitteena on, että opiskelija osaa asettaa tavoitteita taiteelle ominaiselle tutkivalle, pitkäkestoiselle ja ilmiökeskeiselle työskentelylle ja oppimiselle. Syventää visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa hyödyntämällä kuvien tekemisessä ja tulkinnassa erilaisia tietämisen tapoja. Kehittää kuvanlukutaitoa, medialukutaitoa ja ympäristönlukutaitoa visuaalisen kulttuurin tuottamisessa ja tulkinnassa. Syventää kuvailmaisun taitoja erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja toimintatapoja tarkoituksenmukaisesti käyttäen. Osaa tehdä ja tulkita kuvia liittämällä ne erilaisiin käsityksiin taiteesta. Tarkastelee kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän, vastaanottajan ja yhteiskunnan näkökulmasta.

P KU01 Omat kuvat, jaetut kulttuurit 2 op / pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen. Käyttää erilaisia kuvailmaisun välineitä, materiaaleja, teknologioita ja lähestymistapoja itsenäisesti sekä ryhmän jäsenenä. Soveltaa visuaalisen viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä sekä osallistumisessa ja vaikuttamisessa. Tutkii ja tulkitsee taidetta yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista. Tutkii ja tulkitsee eri aikojen, kulttuurien ja yhteisöjen visuaalista

kulttuuria. Tutkii ja tulkitsee kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankoh-
taisia ilmiöitä. Ymmärtää kuvakulttuurien merkityksen omassa elämässään, yh-
teiskunnassa ja globaalissa maailmassa. Ymmärtää visuaalisen kulttuurin mer-
kityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistami-
sessa ja kestävän tulevaisuuden
kannalta.

P KU02 Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt 2 op / pakollinen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija havainnoi itselle ja muille merkitykselli-
siä teoksia, tuotteita ja palveluita sekä digitaalisia, rakennettuja ja luonnon ymp-
päristöjä. Perustelee ympäristöihin, tuotteisiin ja palveluihin liittyviä havainto-
jaan ja ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen. Tar-
kastelee ympäristön kuvien yhteyksiä omiin kuviinsa, taiteeseen ja kulttuuripe-
rintöön soveltaa arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen prosesseja, tekno-
logioita ja toimintatapoja kuvailmaisussaan itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.
Tutkii ja tulkitsee rakennettua ympäristöä, tuotteita ja palveluja yhteiskuntake-
hityksen, oikeuksien ja kestävän tulevaisuuden näkökulmista. Kehittää osaa-
mistaan ympäristön kuvien tekijänä, tulkitsijana, arvottajana ja toimijana. Ym-
märtää visuaalisuuden merkityksiä tuotteiden, palveluiden ja arkkitehtuurin kes-
tävässä suunnittelussa, viestinnässä ja käyttämisessä. Ymmärtää kuvilla vai-
kuttamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia omassa elämässään esteettisesti,
eettisesti ja ekologisesti kestävän tulevaisuuden kannalta.

V KU03 Kuva viestii ja vaikuttaa 2 op / valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää omakohtaista suhdettaan di-
gitaaliseen kuvaan, mediaan, taiteeseen ja teknologiaan ajattelun ja ilmaisun
taitojaan kehittämällä. Laajentaa median, taiteen, teknologian ja audiovisuaali-
sen kulttuurin tuntemustaan perehtymällä erilaisiin ilmaisu-, tuotanto- ja esitys-
tapoihin. Tutkii mediakulttuuria tuottaessaan ja tulkitessaan teoksia, tuotteita ja
palveluja. Hyödyntää mediateknologian keinoja, työtapoja ja prosesseja suun-
nittelussa, vuorovaikutuksessa ja osallistumisessa itsenäisesti sekä osana ryh-
mää. Tulkitsee tiedon tuottamisen tapoja yhdisteleviä visuaalisen kulttuurin tuot-
teita ja niihin sisältyviä intertekstuaalisia suhteita. Tulkitsee mediaesityksiä ja
taidetta teoksen, tekijän, yleisön ja yhteiskunnan näkökulmista. Ottaa kuvillaan
kantaa mediassa, kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmene-
viin arvoihin. Tutkii median ja taiteen kuvia identiteettien rakentamisen, kulttuu-
riperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökul-
mista.

V KU04 Taiteen monet maailmat 2 op / valtakunnallinen valinnainen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutkii, tulkitsee ja arvottaa taiteen kuvien
henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Syventää omakohtaista suh-
dettaan eri aikojen ja eri kulttuurien kuvailmaisuuksiin. Syventää kuvailmaisun tai-
tojaan omien tavoitteiden suuntaisesti itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä. Sovel-
taa kuvan tekemisessä nykyaikaiselle ominaisia ilmaisemisen, esittämisen ja toi-
minnan tapoja. Tulkitsee taidetta teoksen, tekijän, vastaanottajan, taiteen insti-
tuutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista. Tutkii ilmaisussaan kuvataiteen ja
muun visuaalisen kulttuurin ajankohattaisia ilmiöitä. Ottaa kuvillaan kantaa kuva-
taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin. Tutkii kuva-
taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria identiteettien rakentamisen, kulttuuripe-
rintön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.

K KU05 Piirustus ja maalaus 2 op / koulukohtainen valinnainen

Moduulissa syvennetään tietoja- ja taitoja maalaus- ja piirustustekniikoista sekä välineistä. Harjoitusten lähtökohtana ovat omat kiinnostuksen kohteet.

K KU06 Kolmiulotteisen työskentelyn työpaja 2 op / koulukohtainen valinnainen

Moduulissa tutustutaan erilaisiin muovailun, rakentelun ja kuvanveiston materiaaleihin ja tekniikoihin. Syvennetään omaa persoonallista kuvailmaisua kolmiulotteisen työskentelyn avulla.

MUSIIKKI

MUSIIKIN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Musiikin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät musiikilliseen monipuolisuuteen, musiikilliseen luovaan ajatteluun, musiikin merkityksiin ja musiikilliseen vuorovaikutukseen sekä musiikin oppimiseen ja demokratiaan. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Musiikillinen monipuolisuus

Tavoitteena on, että opiskelija kehittää edelleen musiikillista osaamistaan, kuten laulu-, soitto- ja kuuntelutaitoaan. Syventää musiikin eri tyyleihin, lajeihin ja historiaan liittyvää osaamistaan. Käyttää musiikkiteknologian mahdollisuuksia musiikin tekemisessä.

Musiikillinen luova ajattelu

Tavoitteena on, että opiskelija suhtautuu kiinnostuneesti ja uteliaasti musiikkiin sekä muihin taiteelliseen ilmaisuun. Kokeilee rohkeasti uusia ja epätavallisiakin musiikillisiä ideoita myös yhdessä muiden kanssa. Ymmärtää luovan prosessin luonnetta ja sietää keskeneräisyyttä.

Musiikin merkitys ja musiikillinen vuorovaikutus

Tavoitteena on, että opiskelija suhtautuu avoimesti ja arvostavasti eri kulttuureihin sekä käy dialogia musiikillisista kokemuksista. Oppii musiikin kautta suhtautumaan myötätuntoisesti monenlaisiin kokemuksiin ja elämäntilanteisiin. Osaa käyttää musiikkia hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja edistämiseen. Huolehtii ääni- ja musisointiympäristön turvallisuudesta ja suojelee kuuloa.

Musiikin oppiminen ja demokratia

Tavoitteena on, että opiskelija tunnistaa musiikillisia vahvuuksiaan sekä rohkaistuu käyttämään ja kehittämään niitä. Asettaa tavoitteita musiikilliselle toiminnalleen ja kehittää toimintatapojaan. Osaa käyttää musiikillisiä ja muita taiteellisia ilmaisukeinoja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Ymmärtää ja tuntee vastuunsa sananvapautta, yksityisyyden suojaa ja tekijänoikeuksia koskevilla kysymyksillä.

P MU01 Intro – kaikki soimaan/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää äänenkäyttöään ja musisointitaitojaan. Uskaltaa käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisiä ideoita. Harjaantuu hahmottamaan musiikin elementtejä kokemuksellisesti. Tutkii ja syventää omaa kuuntelusuhdettaan. Ymmärtää ja osaa soveltaa teknologian käyttömahdollisuuksia musiikissa. Ymmärtää musiikin merkityksiä ja

merkityksellisyyttä elämässä ja yhteiskunnassa. Toimii edistäen turvallisen ääniympäristön syntymistä.

P MU02 Syke – soiva ilmaisu/pakollinen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää osaamistaan itselleen mieluisissa musiikillisissa ilmaisutavoissa. Kehittää yhteismusisointitaitojaan ja taiteellista ilmaisuaan. Analysoi musiikin kulttuurisia piirteitä ja merkityksiä. Heittäytyy rohkeasti tuottamaan musiikillisia ideoita.

V MU03 Genre - globaali uteliaisuus/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta ja kulttuurien välisiä kytköksiä. Suhtautuu uteliaasti ja perehtyy kokemuksellisesti itselleen uusiin musiikin lajeihin ja musiikkikulttuureihin. Hahmottaa itsensä osana globaalia musiikillista maailmaa. Tunnistaa omat lähtökohtansa sekä kulttuurien välisen vastavuoroisuuden haasteet ja mahdollisuudet.

V MU04 Demo - luovasti yhdessä/valtakunnallinen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija kehittää luovaa osaamistaan musiikillisessa tai taiteidenvälisessä prosessissa. Ottaa vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta. Syventää ymmärrystään musiikillisen vaikuttamisen ja vuorovaikutuksen tavoista. Hahmottaa musiikin suhdetta muihin taiteenlajeihin ja mediaan.

K MU05 Kuoro I/koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii moniäänistä ja monipuolista kuorolaulua ja osallistuu esiintymisiin. Soittajat voivat osallistua moduuliin säestäjinä.

K MU06 Kuoro II/koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii moniäänistä ja monipuolista kuorolaulua ja osallistuu esiintymisiin. Soittajat voivat osallistua moduulille säestäjinä.

K MU07 Kuoro III/koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii moniäänistä ja monipuolista kuorolaulua ja osallistuu esiintymisiin. Soittajat voivat osallistua moduulille säestäjinä.

K MU08 Bändi I/koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii toimimaan soittajana tai laulajana ja kehittyä bändin jäsenenä sekä osallistuu esiintymisiin. Ohjelmisto valitaan ryhmäkohtaisesti.

K MU09 Bändi II/koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii toimimaan soittajana tai laulajana ja kehittyä bändin jäsenenä sekä osallistuu esiintymisiin. Ohjelmisto valitaan ryhmäkohtaisesti.

K MU10 Bändi III/koulukohtainen valinnainen, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii toimimaan soittajana tai laulajana ja kehittyä bändin jäsenenä sekä osallistuu esiintymisiin. Ohjelmisto valitaan ryhmäkohtaisesti.

OPINTO-OHJAUS

OPINTO-OHJAUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Opinto-ohjauksen tehtävänä on tarjota opiskelijalle mahdollisuus hankkia sellaisia tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee elämässä, opiskelussa ja työelämässä. Opinto-ohjauksella tarkoitetaan toimia, joiden avulla opiskelija vahvistaa toimijuuttaan, toimintakykyään, oppimaan oppimistaan sekä urasuunnittelutaitojaan. Toimijuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskelijan kykyä rakentaa tulevaisuuttaan sekä taitoa tehdä opintoihin ja työuraan liittyviä päätöksiä. Opinto-ohjauksen avulla vahvistuu opiskelijan usko omiin mahdollisuuksiin saavuttaa asettamansa tavoitteet ja opiskelija luottaa selviytyvänsä muutostilanteista.

P OP01 Minä opiskelijana 2op / pakollinen

Opintojaksolla tuetaan opiskelijan itsetuntemusta, opiskelu- ja tiedonhankintataitojen kehittymistä, omaa toimijuutta sekä ammatinvalinta- ja uraohjaustaitoja.

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa ja osaa sanoittaa vahvuuksiaan, osaamistaan ja kiinnostuksen kohteitaan
- tuntee lukio-opintojen käytänteet ja opintojen rakenteen
- asettaa valintojaan tärkeysjärjestykseen suhteessa omiin suunnitelmiinsa
- osaa lukiossa tarvittavat opiskelutaidot ja -menetelmät sekä työtavat
- tunnistaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman merkityksen urasuunnittelun kannalta
- osaa suunnitella opintojaan suhteessa ylioppilastutkinnon suorittamiseen liittyviin vaatimuksiin
- ymmärtää, miten tehdyt valinnat vaikuttavat mahdollisuuksiin hakeutua jatko-opintoihin
- osaa suunnitella ajankäyttönsä siten, että selviytyy opiskelun ja muun elämän vaatimuksista
- tunnistaa tapoja edistää hyvinvointiaan ja toimintakykyään.

P OP02 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus 2op / pakollinen

Opintojaksolla syvennetään edelleen opiskelijan itsetuntemusta sekä opintojen ja elämänsuunnittelutaitoja. Yhteiskunnallista osaamista tuetaan koulun ulkopuolisten tahojen, kuten TE-toimiston, työelämän edustajien, paikallisten yrittäjien ja koulutusorganisaatioiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä järjestämällä mm. mahdollisuuksia vierailuihin ja kutsumalla vierailijoita koululle.

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa suunnitella tulevaisuuttaan sekä tuntee koulutusvaihtoehtoja ja työelämän mahdollisuuksia muuttuvassa maailmassa
- syventää osaamistaan itsetuntemuksen sekä elämänsuunnittelu- ja elämäntaitojen osalta
- tunnistaa ja osaa sanoittaa sekä dokumentoida osaamistaan
- tuntee keskeiset työelämätaidot ja osaa arvioida osaamistaan suhteessa niihin

- tuntee työelämän ja työllistymisen eri muotoja sekä ymmärtää yhteiskunnan ja talouden muutosten merkityksen työllisyyden näkökulmasta
- tuntee yrittäjyyden eri muotoja ja osaa arvioida omaa suhdettaan yrittäjyyteen
- tuntee kansainvälisiä koulutus- ja työllistymisvaihtoehtoja
- osaa toimia monikulttuurisissa toimintaympäristöissä
- tuntee itsensä kannalta olennaiset jatkokoulutusvaihtoehdot ja niiden pääsyvaatimukset sekä valintaprosessit
- osaa hakea töitä ja tunnistaa erilaisia työllistymismahdollisuuksia.

K OP03 Työelämään tutustuminen 2op / koulukohtainen valinnainen

Moduulissa opiskelija parantaa tuntemustaan ja arvostustaan työelämää kohtaan, sekä herättää kiinnostusta työelämään. Opiskelija perehtyy ja tutustuu työelämän vaatimuksiin ja tehtäviin, sekä käytännössä näkee, kokee ja kuulee, millaista on työskennellä erilaisissa ammateissa ja erilaisissa työympäristöissä.

LUKIODIPLOMIT

LUKIODIPLOMIEN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Kaikkia lukiodiplomeja yhdistävinä tavoitteina on, että opiskelija asettaa lukiodiplomin suorittamiselle omat lähtökohdat ja tavoitteet. Työskentelee tavoitteellisella otteella itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Tutkii ja ilmaisee kulttuurista todellisuutta eri tiedonaloille ominaisilla tavoilla. Soveltaa lukioaikana karttunutta erityistä osaamista ja omatehtäviä harrastuneisuutta. Hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista. Valitsee tarkoituksenmukaisia opiskeluympäristöjä, työtapoja ja ilmaisun keinoja. Arvioi asetettujen tavoitteiden saavuttamista, työskentelyä, lopputulosta ja kokonaisuutta. Vahvistaa omaa ja toisten osallisuutta, toimijuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia lukioyhteisössä.

D KOLD1 Kotitalouden lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja ilmentää omaehtoista harrastuneisuuttaan kotitaloudessa. Osaa kertoa ja välittää lukiodiplomille asettamansa tavoitteet ja lähtökohdat. Antaa näytön kotitalouden osaamisesta osoittamalla tutkivaa ja soveltavaa opiskelua, vuorovaikutteista toimintaa, yhteisöllistä tiedon rakentamista ja osaamisen jakamista sekä kriittistä tiedon ja työskentelyn arviointia. Osaa tuottaa kokonaisuuden, jonka sisällön valinta, tehtäväidea sekä suunnittelu- ja toteutusprosessi tukevat toisiaan.

D KULD2 Kuvataiteen lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa. Osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti kuvia. Osaa kertoa ja välittää lukiodiplomille asettamansa tavoitteet ja lähtökohdat. Osaa tuottaa taiteellisen ja visuaalisen kokonaisuuden, jonka sisällön tuottamisen ja esittämisen tavat tukevat toisiaan. Osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta. Osaa arvioida työskentelyprosessia ja teosta oman oppimisen näkökulmasta.

D KÄLD3 Käsityön lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan käsityössä. Osoittaa osaamistaan

laadukkaiden käsityötuotteiden omaehtoisessa suunnittelussa, valmistuksessa sekä oppimisensa arvioinnissa. Osoittaa hallitsevansa käsityöprosessiin sisältyvät tavoitteiden asettamisen, ideoinnin ja suunnittelun vaiheet ja vaatimukset. Hallitsee, seuraa ja arvioi käyttämiään resursseja, työskentelyään ja oppimisprosessiaan. Osaa ottaa tuotteessa tai teoksessa huomioon esteettisyyden, eettisyyden, omaehtoisuuden näkökulmat ja ekologisuuden vaatimukset. Osaa ratkaista tuotteen tai teoksen toimivuuden, taloudellisuuden, ergonomisuuden, innovatiivisuuden ja teknisen toteutustavan vaatimukset käyttöympäristössään.

D LILD4 Liikunnan lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa. Pohtii monipuolisesti liikunnan merkitystä elämässään samalla kehittäen fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan, harrastuneisuuttaan ja yhteistyökykyjään.

D MELD5 Median lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön mediaosaamisestaan ja harrastuneisuudestaan. Osoittaa hallitsevansa monipuolisia media- ja vuorovaikutustaitoja sekä median välineiden, ilmaisukeinojen ja mahdollisuuksien luovaa käyttöä. Osoittaa hallitsevansa informaation kriittisen valinnan, tulkinnan, arvioinnin ja jäsentelyn taitoa. Osaa analysoida omaa mediasuhdettaan ja tunnistaa median toimintaympäristön.

D MULD6 Musiikin lukiodiplomi, 2 op

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa. Osoittaa musiikillista osaamistaan ja harrastuneisuuttaan valmistamalla musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja –toiminnastaan.

D TALD7 Tanssin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan tanssissa. Kehittää tanssillisen tehtävän myötä tanssillista osaamistaan edelleen. Kuvaa kirjallisesti tanssin opiskelupolkuun ja tanssillista kehitystään

D TELD8 Teatterin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan teatterissa. Vahvistaa draamallisia ja teatteri-ilmaisullisia taitojaan sekä kartuttaa vuorovaikutuksen ja itsearvioinnin taitojaan.

TEMAATTISET OPINNOT

V AN01 Anniskelupassi 1op

Perehdyt alkoholijuomien anniskeluun liittyviin lakeihin ja asetuksiin. Osoita työnantajalle töitä hakiessasi, että sinulla on nämä tärkeät taidot hallussa! Lähiopetus järjestetään Joensuussa. Opintojakso toteutetaan yhteistyössä Karelia ammattikorkeakoulun kanssa. Ilmoittautuminen erikseen ilmoitettavalla tavalla.

V ENS01 Ensiapu 2op

Opintojakso järjestetään Ensiavun peruskurssi EA1 tasoisesti. Opintojakso opettaa ne käytännön perustiedot ja -taidot, jotka jokaisella kansalaisella olisi hyvä olla. Ensiapukurssi opettaa auttamaan hätätilanteessa ja tavallisimmissa sairaus- ja onnettomuustilanteissa.

V ER01 Erä & luonto 2op

Luonto- ja eräkurssilla tutustutaan retkeilyn perusteisiin ja harjoitellaan erätaitoja. Kursilla opitaan, mitä kaikkea retkellä/vaelluksella kannattaa ottaa huomioon, että retki onnistuu. Kurssilla tehdään yksi päiväretki ja yksi yön yli kestävä vaellus. Kohteet ja kurssin sisältö (esim. kalastus, luontokuvaus, retkiruoka, ensiapu...) suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.

V Es01 eSports 2op

Tutustutaan e-urheilun erilaisiin genreihin kuten vaikkapa urheilupelit, toimintapelit, strategiapelit, selviytymispelit. Opintojakson sisältöön kuuluu myös tutustua siihen, mitä e-urheilu vaatii pelaajalta kuten terveelliset elämäntavat: riittävä uni, terveellinen ruokavalio ja liikunta.

V Es02 eSports 2op

Tutustutaan e-urheilun erilaisiin genreihin kuten vaikkapa urheilupelit, toimintapelit, strategiapelit, selviytymispelit. Opintojakson sisältöön kuuluu myös tutustua siihen, mitä e-urheilu vaatii pelaajalta kuten terveelliset elämäntavat: riittävä uni, terveellinen ruokavalio ja liikunta.

V HYGI01 Hygieniapassi 1op

Osoita työnantajalle töitä hakiessasi, että sinulla on nämä tärkeät taidot hallussa! Lähiopetus järjestetään Joensuussa. Opintojakso toteutetaan yhteistyössä Karelia ammattikorkeakoulun kanssa. Ilmoittautuminen erikseen ilmoitettavalla tavalla. Hygieniapassin voi suorittaa vaihtoehtoisesti: 1) osallistumalla lähiopetukseen ja tenttiin tai 2) itsenäisesti opiskellen ja osallistumalla tenttiin.

V KO01 Edullista ja maistuvaa arkiruokaa 2op

Ruokia valmisteltaessa meillä on pyrkimyksenä maukkaat, ravitsevat, houkuttelevat ja vaihtelevat ateriat. Kurssilla oppilaat suunnittelevat ja toteuttavat edullisia ja maistuvia arkiaterioita. Tutustutaan myös elintarvikkeisiin tekemällä esitelmät ja esittämällä ne.

V KO02 Leivonnasta mielihyvää 2op

Uunituoreet leivonnaiset houkuttelevat tuoksullaan maistelemaan. Leipominen on hauskaa ja rentouttavaa, se on usein myös taloudellista. Tutustutaan ja tehdään taikinoista maistuvia, suolaisia ja makeita leivonnaisia. Pidetään oppimispäiväkirjaa.

V KV01 Kurssi 1 2op

Kansainvälisyysprojekti pitää sisällään lukiomme kansainvälisyystoimintaan liittyviä toimintoja, kuten Erasmus+ -projektit sekä vaihtoprojektit yhteistyöoppilai-

toksiin. Projektiin kuuluu työskentelyä niin kotimaassa kuin ulkomailla. Tarkoituksena on luoda keskinäiseen tiedonvaihtoon perustuvat yhteydet toisessa EU-maassa sijaitsevaan kouluun ja suunnitella yhteisesti sovittu projekti.

V KV02 Kurssi 2 2op

Kansainvälisyysprojekti pitää sisällään lukiomme kansainvälisyystoimintaan liittyviä toimintoja, kuten Erasmus+ -projektit sekä vaihtoprojektit yhteistyöoppilaitoksiin. Projektiin kuuluu työskentelyä niin kotimaassa kuin ulkomailla. Tarkoituksena on luoda keskinäiseen tiedonvaihtoon perustuvat yhteydet toisessa EU-maassa sijaitsevaan kouluun ja suunnitella yhteisesti sovittu projekti.

V ME01 Metodikurssi 2op

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu omaan kannettavaan tietokoneeseen tai älylaitteeseen sekä koulun käyttämiin sähköisiin oppimis- ja koeympäristöihin. Kurssilla ladataan tietokoneeseen koulussa tarvittavat ohjelmat – kuten laskinohjelmisto – ja opiskellaan niiden käytön perusteet. Lisäksi harjoitellaan tiedonetsimistä sähköisistä palveluista, lähdekritiikkiä ja lähteisiin viittamista. Kurssilla tehdyt harjoitteet hyödyntävät lukiossa parhaillaan käytäviä kursseja.

V OPK01 Opiskelijatoimikunta 1op

Opiskelijakunnan hallitus tuo opiskelijoiden näkökulmaa kouluelämään, edistää hyvää kouluviihtyvyyttä sekä antaa mahdollisuuden harjoitella yhteisten asioiden hoitamista.

V TI01 Tietotekniikan perusteet 2op

Kurssilla tutustutaan tekstinkäsittelyyn, taulukko- ja esittelyohjelmiin sekä pilvipalveluihin. Kurssi antaa hyvät valmiudet lukion sähköisiin tehtäviin.

V TI02 Multimedia 2op

Kurssilla tutustutaan kuvan-, videon-, äänen- ja animaationkäsittelyyn sekä omien tuotosten julkaisemiseen.

V TI03 Nettijulkaisu 2op

Kurssilla harjoitellaan luomaan ja julkaisemaan materiaalia erilaisille julkaisualustoille, kuten blogit, vlogit sekä pikaviestipalvelut. Kurssilla tutustutaan tekijänoikeuksiin.

V TI04 Koodaus 2op

Koodauksen alkeet, mm. pelit ja yleiset ohjelmat. Mahdollisuus kehittää jo olemassa olevia koodaustaitoja.

O TN01 Kurssi 1

Teknologiassa suunnitellaan ja luodaan uutta käyttäen uusinta tekniikkaa. Opintojakson aikana opiskelija tutustuu ainakin yhteen 3D mallintamisen ohjelmaan ja osaa tulostaa 3-D-tulostimella.

V TU01 Tutorkurssi 1op

Tutorien tehtävänä on perehdyttää uudet lukiolaiset osaksi lukion opiskelukulttuuria, rakentaa yhteishenkeä lukioon ja tarjota matalan kynnyksen vertaistukea uusille opiskelijoille.

V TU02 Tutorkurssi 1op

Tutorien tehtävänä on perehdyttää uudet lukiolaiset osaksi lukion opiskelukulttuuria, rakentaa yhteishenkeä lukioon ja tarjota matalan kynnyksen vertaistukea uusille opiskelijoille.

V TURV01 Työturvallisuuskortti 1op

Työturvallisuuskortti on valtakunnallinen yhdenmukainen koulutus työpaikan työturvallisuusasioiden perehdyttämiseksi. Koulutuksen tavoitteena on työpaikan työturvallisuuden kehittäminen turvallisuusosaamista lisäämällä. Opinnot järjestetään yhteistyössä Karelia ammattikorkeakoulun kanssa. Ilmoittautuminen erikseen ilmoitettavalla tavalla

V TÄ01 Tähtitiede 2op

Tutustutaan tähtitieteen perusteisiin; arkipäivän tähtitieteestä maailmankaikkeuden rakenteiden syntyyn ja kehitykseen.

V YR01 Yrittäjyys 2op

Opintojakso antaa opiskelijalle perustiedot ja -taidot yrittäjyydestä sekä auttaa opiskelijaa hahmottamaan itsessään ja ympäristössään olevia mahdollisuuksia yrittäjyyteen. Opintojaksolla toteutetaan työelämäyhteistyötä sekä mahdollisuuksien mukaan korkeakoulu yhteistyötä. Mahdollisia toteuttamistapoja ovat esimerkiksi yrittäjien vierailut koulussa, opiskelijoiden tekemät yritysvierailut tai